

Tapa linnapäevad pakkusid häid emotsioone kõigile

Kuido Merits
Sõnumed toimetaja

Esmalt saab öelda, et seekordsed Tapa linna 97. sünnipäeva pidustused osutusid senistest kõige rahvarohkemateks. Külatajaid oli kahtlemata tunduvalt rohkem kui linnas elanikke. Ainuüksi hilisõhtusele linnapeole müüdi üle 550 pileti. Ülejäänud üritused olid mõistagi tasuta, mõeldud oli kõigile sihtgruppidele.

Kõige suuremaks õnnestumiseks hindas Tapa Kultuurikeskuse juhataja Heili Pihlak aga ilma: „Meil vedas koera kombel!“ Ilm muutus tõesti ilusaks vahetult enne traditsioonilist Tapa Linna Orkestri suvekontserti koos Siret Tuulaga ning ei vedanud alt ka edaspidi.

Nagu ikka on linnapäevade puhul tegu justkui linlaste kokkutulekuga, kus tavapärastel üritustel oma kindel koht. Ent igal aastal on välja tulnud ka millegi uue ja üllatava.

Seekord oli selleks vana-autode Vintage paraad ja näitus, mis oli omaette elamus. Keskväljakul juba varakult alanud üritusele lisasid hiljem hoogu Ariana ja Power Bänd oma kontserdiga ja Tallinn Dancing Rebels tantsudega. Väga elamuslik oli ka parimate ajastukohaste kostüümide valimine.

Tundub, et Tapa Vintage paraadi üritus kujuneski kõige populaarsemaks ja Heili Pihlaku erilised tänu sõnad kuuluvad peakorraldajale Stanislav Grebenjukile ja kogu tema meeskonnale: Jevgenia Veiherman, Erik Albert, Juri Gagarin, Alik Jasko, Kostja ja De-

nis Topšii, Jelizaveta Buchenkova, Julia Mihno, Tallinn Dancing Rebels, Artur Mihno, Timofei Kibizov, Ariana Arutjunjan, Alexander Aamissepp ja Power Band, Juri Markarov, Olga Khodyreva, Julia Cviks, Sasha, Masha, Tapa Pizzakiosk, Thomas, Andrei, Alena, Baar Evidence, Valeri Trujevtsev, Svetlana Volf ja mudela autod.ee

Muide, vahetult pärast linnapäevi – kui emotsioonid on veel värsked – saadeti välja küsitlus, kus paluti anda tagasisidet linnapäevade korralduse ja ürituste kohta. Ikka selleks, et elanike tagasisidet arvesse võtta ja järgmistel aastatel paremini korraldada. Paari päeva jooksul vastas enam kui kolmkümmend inimest – praeguseks on neid rohkem. Olgu mõned reaktsioonid alljärgnevalt ära toodud.

Tapa Vintage paraadi ja näituse kohta:

„Väga äge üritus oli! Natuke oleks võinud „õhku rohkem“ olla autode vahel ...“

„Kindlasti Tapa linnapäeva selle-aastane pärl. Selliseid üritusi võiks/peaks olema igal linnapäeval. Aitab ka linnapäevi tervikuna rohkem promoda. Igal juhul võitsid sellest kõik osapooled. Hästi tehtud. Ja hoidke/toetage tegijaid, siis tehakse pool tööd linnapäeva korraldustiimi eest ära. 😊“

„See oli megaäge. Palun korrata!“

Suure heakskiidu pälvisid ka Tapa Päästekomando avatud uste päeva ja 123. sünnipäeva üritus, kus musitseeris näppepillide ansambel, peeti kõnesid ja uudistati tehnikat. Samuti hinnati kõrgelt reedeõhtust Tapa Linna Orkestri meeleolukat suvekontserti ning näitusi.

Vana vaksali akendele oli üles pandud Stanislav Grebenjuki fotonäitus „Minu ilus Tapa“. Kultuurikojas Lia Peetsi siiditööde näitus „Õrn ja naiselik“. Kultuurikoja näputööringi sokinäitus on Kesk tänava poolsel aknal. Kultuurikoja välisseinal on üleval Vabaõhmuuseumi rändnäitus „Alevite unistus saada linnaks“. Kõiki väljapanekuid on võimalik külastada kuni augustikuuni lõpuni.

Linnalaada kohta arvati, et elektriga oli probleeme, aga muidu hästi korraldatud. Hea valikuga osalejad ja suur laot. Siiski sooviti ka rohkem käsitööd ja turukauba kõrval Eesti kaupa.

Kokkuvõttes olid nii tagasiside kui üldised meeleolud igati positiivsed. Jäi kõlama, et programmi koostamisel oli mõeldud kõigi vanusegruppide peale, nagu seegi, et korraldus oli super, kõik toimus ja inimesed olid viisakad.

Kogu Kultuurikoja meeskond – linnapäevade korraldustiim – väärib kahtlemata tänu ja kiitust, sest nende töömaht oli tõesti suur. Vaevalt et paljud tulevad selle peale, et linnapäevade jooksul oli tiimi personal rakkes 48 tundi järjest, et kõik sujus, ning kõige lõpus tuli veel territoorium ära koristada.

Heili Pihlak ja teised tänavad omakorda toetajaid (lisaks Vintage tiimile), ilma kellelta ei oleks Tapa linnapäevad õnnestunud:

Patrik Lõsov, Johannes Talbach, Daniel Tammuri, Arthur Edward, Tapa õpilasmalev ja Ave Papp, Tapa valla hoolduse meeskond ja Lembit Saart ning Alo Leek abi eest sündmuste ettevalmistamisel; dirigent Prit Rusalepp, TLO ning Siret Tuula sumeda suvekontserdi eest; Andreas Peetre õorienteerumise ettevalmistamise ning Pille Lestmann ja Reelika Täht läbiviimise eest; laada korraldajad Hetly Mölder, Sirle Matsiselts ning laada logistikud Merike Kütt, Eve Kruuk; konkursi „Kodulinna kauneim koer“ promootorid Pille Lestmann, Ilona Alla, Marina Lozovski, Piret Treial, sponsorid koera-pood.ee, Royal Canin, Natural Treats Baltic; jalutus-käik ajaloolisel Pikal tänaval Tiina Paasiga; kultuurikoja näputööringile sokinäitu-

Fotod: Stanislav Grebenjuk ja Kuido Merits

se eest; Marie-Johanna Kipparile sündmuste jäädvustamise ja kajastamise eest; Kristjan Nurmsalule spordiüri-

tuste eest, pi-letimüügitiimile ja helibrigaadile.

LOE LEHEST

Valla käesoleva aasta ehitused hakkavad valmis saama

lk 2

2023 aasta kaasava eelarve ettepaneku elluviimine

lk 3

Tule 3. septembril Põhja-Eesti avatud triiphoonete, aedade ja verandade päevale!

lk 4

Erasmus+ projekt Tapa Gümnaasiumis

lk 5

Kõnevurriga mängides häälikud lõbusalt selgeks

lk 6

Kokkuvõte Tapa valla lahtistest meistri-võistlustest jalgpallis

lk 7

Ülevaade viimastest volikogu istungitest

lk 8

Venekeelne lehe kokkuvõte

lk 11-12

LOE KA INTERNETIS
www.tapa.ee/ajaleht

Tapa linnapäevade raames toimus rida toredaid võistlusi ja siinkohal toome välja tulemused:

• **ÕÖORIENTEERUMINE:**

• Ulme • Saksad • TiimX

• **“KODULINNA KAUNEIM KOER”**

Kategooria “Tubli kutsikas”

• Bagel • Atlas • Tommy

Kategooria “Ilusaim koer”

• Ghara • Mylka • Muffy

Kategooria “Osavaim koer”

• Caramel • Bagel • Lloyd

• **TAPA LINNA RAMMUMEES 2023**

• Kristjan Puusepp • Kaido Kuusik • Romek Velt

• **TÄNAVAKORVPALLI 3X3 LÄÄNE-VIRUMAA ETAPP**

• Haljala • NGU SKA/ Päästekool • Simuna SK

ORTOPEEDIAKESKUS OÜ

Proteeside ja ortopeediliste abivahendite valmistamine ja müük soodustingimustel

VALMISTAME

- ♦ Ül- ja alajäseme proteese
- ♦ Ül- ja alajäseme ortoosid
- ♦ Lülisamba ortoosid
- ♦ Eriortoosid, bandaaže, songavöösid
- ♦ Ortopeedilisi jalatseid
- ♦ Ortopeedilisi tallatugesid

PAKUME

- ♦ Masstoodanguna valmistatud abivahendeid
- ♦ postoperatiivseid ja posttraumaatilisi ortoosid
- ♦ mitmesuguseid eriortoosid
- ♦ ortopeedilisi jalatseid
- ♦ ortopeedilisi tallatugesid
- ♦ kompressioonitooteid (põlvikud, sukad, sukkpüksid)

SOODUSTUSE SAAMISEKS ESITADA

Proteeside soetamiseks – perearsti, eriarsti, arst-residendi, rehabilitatsioonimeeskonna **tõend paberikandjal**
Ortooside, sh ortopeedilised tallatoed, soetamiseks – arsti tõend digitaalsel kujul

Ortopeediliste jalatsite soetamiseks – eriarsti, rehabilitatsioonimeeskonna tõend **paberikandjal** (korduv tõend: perearst)

Isikut tõendav dokument.

VASTUVÕTUD 2023. aastal

TAPA TERVISEKESKUS, Tapa, Valgejõe 14/2, kab. 204 (K2-24), kell 14–16

12. JAANUAR, 9. VEEBUIAR, 9. MÄRTS,

13. APRILL, 11. MAI, 8. JUUNI,

JUULIS PUHKUS, 10. AUGUST, 14. SEPTEMBER,

12. OKTOOBER, 9. NOVEMBER, 14. DETSEMBER

Tel 742 0169 | ortopeediakeskus@gmail.com | www.ortopeediakeskus.ee

SAAME TUTTAVAKS: vallavalitsuses on tööl uued spetsialistid

Foto: Erakogu

Alates augusti algusest on Tapa vallavalitsuses ametis uus kultuuri- ja noorsootöö spetsialist Elisabeth Orgmets. Ta on pärit Haljalast ja on varasemalt töötanud Haljala Noortekeskuses mitu aastat noorsootöötajana.

Samuti on Elisabeth Orgmets omandanud noorsootöö erialase hariduse Tallinna Ülikoolis. Eelnevalt oli ta avalike suhete spetsialist Viru-Nigula vallas. ▲

Alates 7. augustist töötab Tapa vallavalitsuses uus sotsiaaltoetuste spetsialist Martin Kesamaa.

Kadrina kandi mees on varasemalt töötanud nii lastekaitse kui ka sotsiaaltööspsialistina. Ta on lõpetanud Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli sotsiaaltöö eriala ja magistrantuuris riigiteadused.

Tapa vallas on tema piirkonnaks Moe, Lehtse, Järeda.

Kohapealsed vastuvõtud hakkavad toimuma iga kuu teisel ja neljandal kolmapäeval Lehtses kell 9–12 ja Järedal kell 13–16.

Muudel aegadel vastavalt kokkuleppele. ▼

Foto: Erakogu

Soovime Elisabethile ja Martinile edu ja jaksu uutel põnevatel ja vastutusrikastel ametikohtadel!

Valla käesoleva aasta ehitused hakkavad valmis saama

Andrus Freienthal
abivallavanem,
haldusosakonna juhataja

ja kaasaegne SBS kattematerjal, remonditi parapetid (lamekatuste ääred). Kultuurimaja katuse remonditööde kogumaksumuseks kujunes 165 600 eurot käibemaksuga ning ehitustööd teostas Katusefirma OÜ.

Tamsalu Gümnaasiumi garaaži remont. Planeeritud oli kooli garaaži-töökoja remontimine ning selle käigus sai hoone uue katuse, ukse, aknad, elektrisüsteemi. Samuti viimistleti välisseinad. Tööd teostas Helmar Ehitus OÜ ja maksumuseks korraldatud hanke järgi on 36 637 eurot käibemaksuga. Artikli trükkimineku ajal tööd veel

Foto: Andrus Freienthal

käisid, kuid ajalehe ilmunise ajaks peaks kõik valmis olema.

Järeda Kooli ruumide remont. Järeda koolimajas planeeriti kahes tuulekojas ehitada uued betoonpõrandad. Samuti remonditi koolihoones üks koridor, kus pahteldati ja värviti seinad, remonditi põ-

rand ja paigaldati uus ripplagi. Parima pakkumuse esitas Helmar Ehitus OÜ ning tööde maksumuseks on 25 220 eurot käibemaksuga. Artikli trükkimineku ajal tööd veel käisid, kuid ajalehe ilmunise ajaks peaks kõik valmis olema.

TERESA
ABIVAHENDIKESKUS

Rakvere Teresa
Laada 14, Rakvere

+372 322 3922
E-pood:
www.teresa.ee

- Uriinipidamatuse toodete müük
- (Inva)abivahendite rent ja müük
- Tasuta nõustamine
- Võimalik kasutada riiklikku soodustust!

Teid teenindab:
Reet Pähklimägi

Avatud
E-T 9-18
K-N 9-16
Lõuna 13-13:30

BALTICQUALITY OÜ

- Korterite veevarustus ja kanalisatsioon, ehitus ja remont
- Vee- ja kanalisatsioonipüsikute vahetus
- Eramajade vee-kanalisatsiooni- ja põrandaküttesüsteemide ehitus
- Kütte-vee-kanalisatsiooni- ja ventilatsioonisüsteemide isoleerimine
- Ehitus- ja remonditööd

Tel 5379 1720
e-mail: balticquality20@gmail.com

Tapa Ehitus

teostab järgmisi töid

- Omaniku järelevalve
- Hoonete renoveerimine
- Katuste ehitamine
- Välisseinte soojustamine
- Vundamentitööd
- Duširuumide, saunade, kuiride ehitamine
- Aedade ehitamine
- Kiviterrasside ja puitterrasside ehitamine
- Siseviimistlustööd (siseruumi-de viimistlus, ehitamine)

Telefon 5343 7995;
e-mail info@tapaehitus.eu

Oodates pikisilmi kohtumisi kõigi õpilastega

Katrin Kits
Tapa Gümnaasiumi
direktor

Minu esimene kuu Tapa Gümnaasiumis on seljaga. See on olnud põnev ja üllatusterohe. Olen aru saanud, et ükski visioon ei saa kunagi päris valmis, sest see on pidevas muutumises, mida iga päev uued tegurid, kohtumised ja vaatenurk mõjutab, kuid see suurem visioon – laste ja kogukonna heaolu – on ikka alati taustal. Olen saanud suvel sageli üksi toimetades rahulikult kooli hingeallu süveneda. Mul on olnud palju liigutavaid kohtumisi. Igal inimesel on seoses kooliga oma lugu jutustada. Olen loonud sidemeid valla raamatukogu, Kultuurikoja ja lasteaedadega. Tapa elanikud on oma suhtluses vahetud, lihtsad ja siirad. Mind on hästi vastu võetud ja tunnen end siin väga koduselt.

Olen teinud ettevalmistusi kahe kooli liitmiseks, valmistanud ette dokumente. Mul on tugev tagala ja toetust – endised kolleegid, sõbrad ja haridusspetsialistid. Mul on vallavalitsusega väga hea koostöö ja tunnen ennast nende poolt hoituna. Olen selle eest südamest tänulik. Olgu selleks siis heatahtlik pilk, naeratus või soov kaasa mõelda. Püüan igas olulises otsuses kaasata erinevaid osapooli, et kool liiguks parimas võimalikus suunas, pidades silmas eelkõige kogukonna ja eriti õpilaste heaolu.

Mulle tundub, et olen kokku saanud hea sünergiaga samas suunas mõtleva ägeda meeskonna, kes hakkab kooli koos minuga juhtima. Olen juhtimisstruktuuri kaasajastanud, silmas pidades 1. septembril sündivat Tapa uut koolipere. Koolil saab olema arendusjuht, kes aitab kõiki häid ideid tegelikkusesse tuua. Midagi uut on endaga kaasa toomas ka kogukonnajuht, kes lisaks huvitegevuse korraldamisele hakkab ühisürituste ja ettevõtmiste kaudu kooliga siduma lapsevanemaid, vilistlasi, raamatukogu,

muuseumi, Muusika- ja Kunstikooli, Kultuurikoda ja lasteaedu, et koolist saaks kogukonna süda, kuhu kõik on alati oodatud.

Kõigi konkreetsete sammude taga püüan silmist mitte lasta suuremat visiooni, milles kool peaks säilima noorte jaoks atraktiivse gümnaasiumina. Üks minu prioriteetidest sinna jõudmisel on tagada lastele koolirõõm ja soov õppida ning arendada inimesena. Selleks on plaanis teema haaval küsitlusi ja arutlusi korraldada, et teada saada, mis võiks olla paremini ja kuidas selle poole liikuda. Selleks püüan aktiivselt kaasata ka kooli hoolekogu ja õpilasesinduse.

Kevadisel kohtumisel õpetajatega käis mõttena läbi hilisem koolipäeva algus ja suurem osa õpetajaid väga toetasid seda ideed. Kuna kooliaasta läheneb ja seda muutust oleks kooliaasta sees raske ette võtta, korraldasin kooli kogukonna seas küsitluse. Osalemine on olnud uskumatult aktiivne, mis näitab, et kogukond mõtleb aktiivselt kaasa ja on seda muutust väga oodanud. Samas ei saa see

muutus olema lihtne, sest arvestada tuleb nii huvitegevust kui transporti. Selles osas olen juba läbirääkimisi pidanud nii Spordikeskuse kui Muusika- ja Kunstikooliga. Samuti püüan meeskonnaga leida võimalusi, et lühendada koolipäeva selliselt, et kui peaksime tõesti üle minema hilisemale koolipäeva algusele, siis tegelikult koolipäev oluliselt ei pikeneks. Iga lapse heaolu on siin oluline ja püüan leida viise, et lapsed saaksid hommikul olla pikapäevärühmas, süüa hommikuputru, õppida või näiteks lugeda raamatut.

Järgmine oluline küsimus on kodu- ja kontrolltööde maht. Osades ainetes, nagu näiteks keeled, on kodu harjutamine oluline, kuid lapse aju ei suuda ka liiga palju informatsiooni korraga vastu võtta. Seepärast on oluline õpetada lapsi tõhusalt õppima, nii et õpitu ei oleks meeles ainult kontrolltöö ajal, vaid annaks tegelikud teadmised ja oskused. Samuti on oluline teema õpilase sisemine motivatsioon, mis oluliselt aitaks parandada ka õpitulemusi.

Plaanis on üle vaadata gümnaasiumi suunad, moodulid ja valikained. Selleks, et noor tahaks meie gümnaasiumisse õppima tulla, on oluline teada, millised ootused ja mõtted tal endal on ja kas koolis on ägedaid inimesi, kes tahaks mingit spetsiifilist suunda välja arendada. Me ei saa õpetada näiteks mööbli restaureerimist, kui meil on hoopis fantastiline hiina keele ja kultuuri tundja. See oleks ka õpetajate endi jaoks hea võimalus eneseostuseks. Ma ei välista, et ka ise klassi ette vahel lähen, sest õpilastega koos õppida on lihtsalt mega äge!

Iga päevaga ilmub kooli üha rohkem töötajaid, varsti on koolis ka kõik õpetajad, et õpilastele uut kooliaastat ette valmistada. Ootan pikisilmi oma esimest kohtumist kõigi õpilastega 1. septembril! Laste kohalolu teeb mind alati rõõmsaks ja toob naeru suule, sest nad on nii vaimustavad, nutikad ja armsad! Lastega saab koos palju nalja ja nende silmade läbi on kogu maailm palju põnevam! Nii nagu lapsed õpivad meilt, on ka meil nendelt palju õppida.

Uue avastusretke tuleku ootuses ...

Tea Välk
Tapa lasteaed Pisipõnni direktor

1 september on nagu hea laps, kellel öeldakse olevat mitu nime. Mina leidsin erinevatest infoallikatest, et 1. septembril kutsutakse teadmiste-, tarkuse-, ja hariduspäevaks, aga küllap leidub neid nimetusi veelgi. 1. september on üks tähenduslik ja tavadega päev olnud pikki aastakümneid. Ükskõik, kus haridusastmes haridusteed alustatakse, oodatakse sellelt päevalt enam kui edaspidiselt päevadelt. Kõiki traditsioone,

mis selle päevaga kaasnevad, ei hakka siinkohal ülesse loetlema, aga pidulik avaaktus ja pidulikumat riitumine, lilled ning ilusad sõnad kuuluvad vaieldamatult selle päeva juurde.

Nüüd põikan korraks suvepuhkuse juurde. Miks? Selleks, et iga-päevase töötegemise kõrval on väga oluline oskus puhata. Kõigil meil on oma nägemus puhkusest, mis omakorda on väga hea, sest me kõik puhkame erineval viisil. Mõni lõõgastub rannas, teine aiatöid tehes, kolmas sõprade seltsis, neljas ja viies jne mingis muus vormis. Mõni harrastab kõike eelpool loetletut. Minu üheks väljalülitumise vormiks on lugemine.

Oma selle aastaalguse mõtte sain ma lasteraamatust, mille kirjutas Heljo Mänd juba eelmise sajandi keskpaigas. Raamatuks oli „Jussikese seitse sõpra“. Raamatu alguses kirjutas autor, et Jussikesele meeldis üle kõige pühapäev, sest siis sai mängida ja joosta ja tööd polnud vaja üldse teha. Aga ühtäkki märkas Jussike, et pühapäev on läbi, ja ta arvas, et selle viis endaga kaasa päike, ning ta otsustas teda otsima minna. Käesolevas loos seostub see Jussikese jutt sellega, et peale 1. septembril tuleb rida kalendripäevi, mil lisandub päeva pidulikkuse asemele erinev töö. Kellele õppimine, kellele mängimine, mille kaudu toimib samuti eluks

vajalike teadmiste omandamine. Jussike kohtus oma teekonnal pühapäevamaale erinevate nädalapäevadega, kes kõik õpetasid talle palju olulisi elutarkusi. Osad tööd ja tegevused, millega Jussike erinevatel nädalapäevadel rinda pistis, on tänaseks päevaks asendunud teiste oluliste tööde ja tegevustega, millega hakkama saamiseks tuleb teadmisi omandada. Vaatamata sellele saab paljud elutarkused Jussikese loost algavasse õppeaastasse ja päris tavalisse argipäeva üle kanda, ikka selleks, et igapäevane õppimine oleks meelepärane ja huvi selle vastu kasvaks, mitte ei kahaneks. Teekonnal pühapäevamaale omandas Jussike palju elutarkusi: „Tööst

pole mõistlik mööda astuda“, „Kaks meest on ikka kaks meest, saimegi tööga valmis“, „Aituma abi eest!“ jms. Ning olles taas rännakul tagasi pühapäevamaale, ei tulnud Jussikesel enam meelde, et ainult pühapäevamaal on hea olla, sest nüüd olid ka kõik teised päevad tema sõbrad. Küll võib ikka mõni lasteraamat õpetlik olla.

Kohe-kohe on algamas uus õppeaasta. Olgu see meile kõigile üks suur avastusretk, mis palju rõõmu ja tegutsemislusti pakub. Löögu meis välja Jussikesele omane avastamisrõõm oma igapäevaseid tegevusi tehes ning nende läbi oma teadmisi rikastades.

Eesti Eruohvitseride Kogu külastas Tapat

Kuido Merits
Sõnumed toimetaja

Eesti Eruohvitseride Kogu (EEOK) külastusühm külastas 16. augustil 1. jalaväerigade ja kohtus seejärel vallavanem Valdo Helmelaidiga, kes andis põhjaliku ülevaate Tapa vallast, vastates arvukatele küsimustele.

Vallavanemale anti kingituseks üle EEOK 2019. a kirjastatud koguteos „Asitõendid 1939 - 1941. Nõukogude okupatsiooniga Eesti sõjajõududele tekitatud inimkaotused ja materiaalsed kahjud.“

EEOK 24-liikmelist külastusühma juhtis juhatuse esimees kindralmajor Manivald Kasepõld, Kaitseliidu ülem 10. novembrist 1990 kuni 16. novembrini 1992.

Enamus eruohvitse olid kaitsevääst, k.a lennuvägi, merevägi, aga ka piirivalvest, sealhulgas oli esindatud

Eruohvitserid jäid kuumal päeval Tapa külastusega rahule. Foto: Kuido Merits

ka mõni naisohvitser. Mitmed neist olid varem teeninud Tapal. Teiste seas osalesid kolonelleitnant Lembit Võime, kindralmajor Vello Loemaa, endine suursaadik Toivo Tasa jt.

Eesti Eruohvitseride Kogu on 2001. aastal asutatud Eesti mittetulundusühing, mille eelmine esimees oli tuntud sõjaväelane ja poliitik Enn Tupp.

LÜHIDALT

2023. aasta kaasava eelarve ettepaneku elluviimine

Andrus Freienthal
abivallavanem,
haldusosakonna juhataja

Käesoleval aastal viidi kaasa-va eelarve ettepanekuna ellu Vajangule laste mänguväljaku rajamine. Ettepaneku esitas Egle Tammeleht koos Vajangu küla kogukonnaga ning ettepaneku siuks oli senisele mängualale Vajangu lastele kaasaegsete atraktsioonide paigaldamine. Senised atraktsioonid olid amortiseerunud ning lammutatud juba mõned aastad tagasi. Tööd teostas Mo Teh OÜ ja lepingu hind koos käibemaksuga on 20 000 eurot.

Suur tänu Egle Tammelehele hea ettepaneku eest!

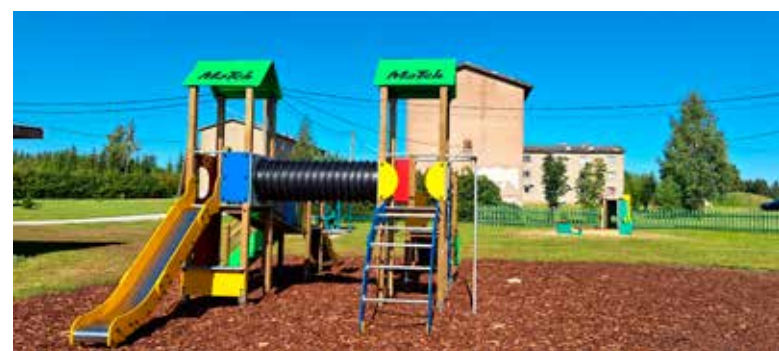

Foto: Andrus Freienthal

Tule 3. septembril Põhja-Eesti avatud triiphoonete, aedade ja verandade päevale!

3. septembril kell 11–17 avavad oma ukSED 24 Põhja-Eesti triiphoonet, aeda ja verandat. Pakume külastajatele kogemust õue laiendatud eluruumist, toidukasvatusest ja kohaliku toidu nautimisest. Iga aed, terrass ja kasvuhoone on unikaalne, peegeldades pererahva ja ettevõtte nägu ja tegemisi.

Triiphoonete päev toimub juba kolmandat korda. Sel aastal on valikus 24 huvitavat paika – unikaalne kollektsioon mõisaarhitektuurist ja taluhäärberitest, romantilisest ja ehedast maaelust, kunstist ja aianduspraktikast. Kõike seda seob Põhja-Eesti kohalik toit, mida avatud paikades pakutakse, valmistatakse ja kasvatatakse. Paljud paigad pole külastajatele igapäevaselt avatud ja nende külastamiseks on just nüüd ainukindne võimalus.

Kuna ühe päevaga kõiki kohti külastada ei jõua, soovime koostada endale meelepärane marsruut juba varakult ette. Järgnevalt mõned soovitusel.

Põhja-Eesti mõisakultuur: kulge Lahemaal südamaa poole, külastades Palmset, Sagadit, Anijat ja Ravilat. Naudi kauneid maastikke ja arhitektuuri ning imetle seda, kuidas ajalugu kaasajal mõisa tegevustesse on põimitud. Kõikjal pakutakse ka hulgaliselt tegevusi kogu perele.

Kunstikohvikud: romantiline maaelu on paelunud kunstnikke, või on see vastupidi – kaunis Põhja-Eesti inspireerib kunsti looma? Külasta maalikunstnike poolt veetavat Kõnnu Kunstikohvikut, käsitööveini ja maalimist ühendavat Aru Mõisa, fotograafist perenaise näitust Habaja Viinavabrikus, imetle Oruveski talu perenaise fantastilist viltimiskunsti ja Karepa Ravimtaimeia Verner Luke loodusmaale. Triiphoonete ja aedade kaunistamise ideid pakub Relais Liimockis makrameekunstnik.

Taluhäärberid kohvikute ja elamusmajutusega: esmakordselt on triiphoonete päeval ava-

AVATUD
TRIIPHOONETE
JA AEDADE PÄEV
3. SEPTEMBRIL

tud Relais Liimock ja Villa Dombrovka. Huvitavat arhitektuuri saab nautida ka juba eelmistel triiphoonete päevadel populaarsust kogunud Kõnnu Viinaköögis, Habaja Viinavabrikus ja Aru Mõisas.

Käsitööjoogid: avatud on lausa kolm Eesti Veinitee käsitööveinimaja. Jooke saab degusteerida ja väiketootmist uuendada Aru Mõisas, Habaja Viinavabrikus ja Valgejõe Veinivillas. Roela Kābimajas pakutakse käsitöölimonadi, Vinkymon on oma maheda ebaküdoonia- ja pihlakalimonadiga juba hulgaliselt üleriiklikku tunnustust pälvinud.

Aianduspärlid: jaluta, koge ja aruta aiandusasu otse pererahvaga. Kollektsoonaiad on avatud Sadeväljal ja Kuusiku Loodustalus. Sadeväljal ja Madi talus saab püsikuid ka kaasa osta. Eksklusiivselt on avatud Lilleoru oma kuulsal Elulille aia ja permaaiaga. Loomulikult on maastikuarhitektuuri pärlid ka kõik avatud mõisad, kus toimuvad triiphoonete päeva puhul giiditourid aednike juhtimisel.

Tutvu tõelise toidukasvatusega ja naudi loomade seltsi: Alt-Kirjapi talu suured küüslau- gud on Küüslau- gufestivali mitmekordsed auhinnalaureaadid, Maretaru-Uuetoal toimub

lausa kõrvitsafestival suurima kõrvitsa valimisega. Oruveskil peetakse lambaid, Halliktoal maalambaid ja -kanu, Harmoonikumis braama kanu, samuti on kanala Niiduvere õpipaigas. Vinkymonis ootavad huvilisi ponid ja Vana-Sirgel küülikud.

Turguta tervist väekate ürtide ja teadjanais- te nõuannetega Karepa Ravimtaimeaias, Öko- spaas Harmoonikum ja Roela Kābimajas, proovi mesilasteraapiat Anijal ja hinga lillevee hõngu Halliktoal.

Aktiivne tegevus: kui tahad ise käed külge panna ja midagi kasulikku õppida, siis osale töötubades ja naudi õuesõpet. Valmista aiakeraami- kat ja õunakompotti, kuula loenguid, osale maalikursusel või loo oma teos alkohoolsete tintide- ga, kraasi villa ja küpseta leiba – uuri lähemalt ning registreeri end kuulama ja meisterdama!

Põhja-Eesti toidupärimuse kohaselt on meie piirkonna pärliks olnud suveköögid ja triiphooned. Suvise toiduvalmistamise kohana on eestlased sajandeid kasutanud suvekööke. Pikemalt säilisid need Läänemaal ja Põhja-Harjumaal, olles kasutusel veel 1920–30ndatel. 19. sajandil hakati seoses aianduse osatähtsuse tõusuga rajama mõisate juurde kasvuhooneid, vanema nimetusega triiphooneid (sks *Treibhaus*). Lisaks eksootilisemate taimede kasvatamisele naudi- ti seal ka talviseid kohvijoomisi. Mõisate kõrval olevad triiphooned on Põhja-Eestile eriomased. Tänapäeval on kohaliku toidu nautimiseks kasutusel pigem terrassid ja verandad – suveaja ja suve pikendamise kooslus, mis kajastab nii piirkonna traditsioone kui tänaseid eelistusi suve veetmisel kohaliku toiduga.

Pane seltskond kokku ja tule külla – Põhja-Eesti ootab avastamist!

<https://kohalikutoit.arenduskoda.ee/sundmused/avatud-triiphoonete-ja-aedade-paev-tuleb-taas/>

Triiphoonete päeva korraldab Põhja-Eesti kohaliku toidu võrgustik.

Lisainfo: eha@arenduskoda.ee, tel 5170214

Sündmust toetab Euroopa Liidu Leader-programm.

TIDRIKU PUIT OÜ

Ostame:
kasvatat ja virnastatud võsa
looduskaitsealuseid kinnistuid
raiejäätmeid
raieõigust

Pakume:
kraavide puhastamist
väljaveoteenust
lõikusteenust
metsamaterjali vedu

Müüme:
küttepuid

Telefon: 53854412
E-mail: tidrikupuit@online.ee
tidrikupuit.ee

.AEGVIIDU.

Loomakliinik

LOOMAAARSTI
VASTUVÕTT
JA KODUVISIIDID
TEL 510 5973
aegviiduloomakliinik@gmail.com

TEHNOÜLEVAATUSKESKUS.EE

Väljavahi tee 5, Põhjakeskuse kõrval
5358 9999

AVATUD
IGA PÄEV

Sõiduauto
alates **29.-**

Väikefirma teeb sise
ja välisehitustöid.
Tel. 58068378

**Valmimisjärgus
on kolm korterit
Tamsalus Sääse
piirkonnas**

Korterite remondiks küsis vald riigilt esimeses taotlusvoorus 46 000 eurot ja teises taotlusvoorus 39 000 eurot, kokku saadi 85 000 eurot. Tehtud on kapitaalremont ja sisse pandud vannitoa sisustus, lõplikult saavad korterid (koos köögisisustuse ja muuga) valmis oktoobrikuuks. Üks korter on 2-toaline, kuid teised kaks 5-toalised.

Valla kohustus on aasta jooksul pak- kuda neid elamispindasid sõjapõgeni- kele, millega tegeleb Sotsiaalkindlustu- samet (SKA). Kui korterid jäävad pärast seda tühjaks, siis on valla nendega edasi toimetamiseks n-õ vabad käed. Võimalik on need korterid jätta sotsiaalpinnaks, kus saab vajadusel majutada elamispin- naga abi vajavaid vallaelanikke. Samuti saab tulevikus neid kortereid vajadusel üürida näiteks noortele välja toa kaupa.

Erasmus+ Lätis

Mertin Metsalu,
Lisandra Treimann
9.b klass

O salesime Erasmus+ projektis "Learn for Life, Dare for More", mille jooksul käisime kolmel projektikohtumisel partnerriikides. Esimene reis oli Rumeeniasse, teine Türgi ja kolmas Lätti.

Lätis toimus projekt 25.06–01.07 Ogre linnas. Projektis osalesid õpilased Eestist, Lätist, Türgist, Bulgaariast ja Rumeeniast. Projekt keskendus rahvusvahelise õpilasfirma loomisele ning koostööle. Selle kohtumise eesmärk oli tutvuda erinevate valdkondadega, mida Ogre Tehnikumis õpida saab, ning näidata loovust grupitöös.

Esimesel päeval sõitsime bussiga Lätti. Reis kestis neli tundi. Oli kergendus, et teekond polnud nii pikk kui Rumeenia või Türgi oma. Jõudsimel lõunal kohale, pakkisime asjad lahti ning läksime Ogret avastama. Ogre linn oli väga mõnus, rahulik ja puhas.

Järgmisel päeval saime tutvustada teiste õpilastega ja kokku vanade sõpradega. Meid võeti soojalt vastu ja tutvustati kooli. Ogre Tehnikum on

tõeliselt ilus ja suur kool. Vaatasime üle Ogre õpilasfirmade poolt loodu: lauambid, mänguasjad, mängud jne.

Pärast seda näidati meile väikesel jalutuskäigul Ogre linna ning õhtupoolikul vabal ajal külastasime vaatetorni ja käisime matkarajal kõndimas.

Kolmas päev möödus grupitöös ja erinevates töötubades. Lõikasime ja kleepisime kollaaži, kuulasime loengut ja tegime ise puidust raamatukaaned ning põletasime nende peale oma disaini. Päeva teises pooles käisime botaanikaaias. Seal oli palju huvitavaid taimi, mida varem näinudki polnud. Ka papagoisid taimede vahel ja kilpkonni väikeses tiigis. Pärast seda külastasime ühe tuttava lätlase kodu, kus tal olid hobused, kitsed, küülikud ja ka merisead. Saime neid paitada.

Neljas päev sai veedetud Tervete metsaradadel, uudistades metsa sees päkapikkude maju ning ühes kohas tervet värvilist küla. Külas tegeles meiega näitleja, kes meenutas natuke Leiutajateküla Lottet. Ta keksles ringi ning mängis lastega. Käisime ka vaatetornis, kust oli isegi Riia näha. Nendel radadel ringi kõndides sattusime väikeste loomade loomaaeda, kus olid kitsed, küülikud ja kapibaarad. Me

Projektikohtumisest osavõtjad Ogres. Fotod: Anne Kraubner

Skriverus lehmakomme pakkimas.

polnud kitsid paidega ja pakusime asukatele nende jaoks mõeldud toitu. Nad kõik olid väga armsad.

Pärast seda külastasime

Rundäle lossi. Kui loss oli läbi kõnnitud, käisime selle lossi väga suures, hektar suuruses ja ilusas aias, mis oli täis roose ja pügatud põõsaid. Kahjuks ei

kõndinud me tervet aeda läbi, kuna aega nappis ja päike lõi mas tugevalt.

Tutvustasime kohalike firma-dega ning käisime piparkooke kaunistamas, lehmakomme pakkimas. Seal, kus me piparkooke kaunistasime, valmistas perefirma neid piparkooke ja glasuuri juba neljandat põlvkonda ise, käsitööna. Piparkoogid maitsesid imeliselt ja nendele glasuuriga tehtud pildid nägid väga head välja. Järgmiseks sõitsime bussiga ühte lehmakommitehasesse, kus räägiti, kuidas neid komme tehakse ja pakitakse. Pärast saime ise proovida lehmakom-

me paberi sisse pakkida. See ei olnud sugugi lihtne!

Kui lehmakommid olid valmis, sõitsime bussiga edasi Koknesesse, kus läksime edasi väikesele paadile. See paadisõit jõel oli väga tore!

Elviimase päeva hommikul olime koolis, kus tutvustasime teistele, mida me eelmistel päevadel töötubades tegime, ja vaatasime tagasi kogu projekti käigus toimunud õppimis- ja õpetamistegevustele.

Pärast seda sõitsime rongiga Riiga. See oli huvitav kogemus, kuna rong sarnanes väga sellisega, mis olid Eestis enne „porgandeid“. Riias oli meil giid, kes tutvustas meile sealset keskust ning rääkis selle ajaloost. Käisime mõnes poes ja sõitsime rongiga tagasi Ogresse.

Seitsmenda päeva hommikul jätsime hüvasti türklaste ja rumeenlastega. Bulgaarlased olid juba varastel hommikutundidel lahkunud. Meie aga hakkasime liikuma kella ühe teistkümneme aegu ning jõudsimel kella neljaks koju.

Reis oli huvitav, õpetlik ja lõbus. Panime end erinevates olukordades proovile ja õppisime teistelt. Saime ka vanade sõpradega kokku ning leidsime uusi. See projekt jääb meile kõigile alatiseks väga toredate meelde.

Tapa Linna Orkester viis Soome kohalikku kultuuri

Kairi Kroon

Tapa Linna Orkestri kontsertreis Soome toimus 20.–23. juulil. Mõnus suvine kultuurirännak koos kodulinna armastatud orkestriga pakkus palju positiivseid emotsioone ja sisustas sumedaid õhtupoolikuid särtsakate pillilugudega.

Kui esimene päev kulus sõidule, et õhtuks jõuda Turu linna ööbima, siis teine päev oli juba märksa tõsisem. Hommikune Loimaa linna turuplats ei olnud küll turulistest tulvil, aga kui algas kontsert, siis kogunes kuulajaid igast ilmakearest. Loimaal esines esimesena kohalik puhkpilliorkester, mille täpset vanust ei teadnud isegi kohalikud. Osati öeldi, et tegutsetud on üle 130 aasta. Sellise järjepidevusega orkester on ilmselgelt aukartust äratav. Pärast auväärse vanusega kohalikku orkestrit võttis esinemisjärje üle Tapa Linna Orkester. Särtsu ja mürtsu oli turuplats täis ja kindlasti sai terve Loimaa vahva hommikuäratuse osaliseks.

Sama päeva õhtul toimus esinemine Loimaa Heimolinna kultuurimajas. Kui meie oleme harjunud, et enne kontserte on saal esinemiseks val-

Pilliproov vabas looduses. Fotod: Kairi Kroon

mis ja kultuurimaja tuledes juba tunde enne esinemise algust, siis seal oli üsna üllatav see, et kümme minutit enne esinemist sätiti alles saalis toole paika ja publikut oli üsna keskiselt. Mida lähemale tiksus esinemisaeg, seda suuremaks sagimiseks läks. Sellest võib järeldada, et soomlane ei ole ajaraiskaja, vaid jõuab kohale täpselt ajaks. Publik võttis esinejad soojalt vastu. Üks pealtvaataja mainis, et pärast kontserti püsti seismine on väga suure austuse avaldamine ja märk sellest, et kontsert läks hinge.

Ööbimiskoht oli Loimaal natukene eemal Kannisto talus. Meid ootasid maitsev söök ja lahke pererahvas. Mahekas-

vatuses talus on kakssada looma. Neid oli kodumaiseid, aga nende hulgas elab ka omapärasteid liike, nagu mägiveised, eeslid ja põhjapõdrad, alpaka. Talus on palju eri tõugu hobuseid, poniseid ratsutamiseks ja vankrisõiduks. Loomad toimetavad taluhoovis üsna vabalt ja olid inimestega harjunud. Pardid ja haned tatsavad talu aias oma poegade segamatult ringi. Uskumatu oli see, et need loomad, keda me paitamas ja imetlemas käisime, ei võrastanud tõesti üldse. See talukoht sai meile õdusaks peatuspaigaks kaheks ööpäevaks.

Uue päeva hommik algas taas väljasõiduga ja eesmär-

giks ikka esinemine. 22. juuli päevane esinemispaik oli Toijalas Akaa linnas. Konkreetse paiga raamatukoguga on juba aastast 1998 sõprussidemed Tapa Linnaraamatukogul. Vastastikku on käidud koolitusreisidel ning vahetatud näituseid. Selgi korral oli sealne esindaja tervitusi edasi andmas.

Esinemisaigaks oli taas turuplats, kus selleks ajaks turg küll juba läbi oli ja rahvast suurt liikumas polnudki. Taas juhtus see, et kui Tapa Linna Orkester mängima hakkas, saabus majade vahelt inimesi või sõideti platsile, pargiti auto ja asuti kuulama. Mõni istus kaasa võetud toolil, mõni pik-

nikutekil, enamik seisis püsti.

Pärast esinemist sõitsime ööbimiskohta, kus orkestril oli kavas üks omamoodi vahva proov – „saunaproov“. Seal õpiti-korraliti lugusid, mida kuulsite Tapa linnapäevade suurepärase kontserdil, ja ühtlasi tänati hooaja eest ning dirigent jagas tänumeeneid. Peale proovi oli saunaõhtu. Töö ja vile koos, nagu öeldakse. Terve Kannisto turismitalu hoov kõlas pillimängust ja seal viibinud turistid Prantsusmaalt olid tänulikud elamuse eest nautida Tapa Linna Orkestri professionaalset pillimängu vabas looduses.

Sellised vahvad sõidud kindlasti taaskord tõdemust, et

Esinemine Loimaa kultuurimajas.

kultuuri tegemist tuleb igati toetada, sest kultuur on kõige ilusa ja elusa alus. Aina enam kuuleme kokkuhoiu mõttemõlgutusi kultuuriringide, kultuuriasutuste ja ürituste arvelt. Kurb, kes laseb tõde sedapidi paista, sest kultuuriga on nagu metsagagi: kui põlispuud maha raiuda, tuleb aastaid võsa taluda. Loodame, et meie koduvalla juhid väärtustavad, hoiavad ning toetavad jätkuvalt kohalikke kultuuri-tegijaid!

See oli suurepäraselt korraldatud reis kõige ägedama orkestriga! Katkematu aplaus teile, Tapa Linna Orkester ja dirigent Priit Rusalepp!!!

TASUB TEADA

Vana küttekolde asendamise taotlusvoor avaneb septembris

Suurema õhusaastega piirkondades avaneb inimestel juba septembris võimalus oma vana küttekolde riigi toel välja vahetada või uuendada. Nii saab Ettevõtlus ja Innovatsioon Sihtasutuse (Kredex) toetust küsida näiteks vana ahju asemele uue, vähem saastava ahju ehitamiseks või selle soojuspumbaga asendamiseks, aga ka vana katla uue katla või soojuspumbaga asendamiseks. Toetust saab ka oma elamise kaugküttega liitmiseks.

„Kuigi paljude teiste maailma riikidega võrreldes on Eestis puhas õhk, näitavad uuringud, et kütteperioodil on just kohtküte linnades üks olulisi õhusaaste põhjustajaid,“ rääkis kliimaminister Kristen Michal. „Toetades vana ahju asemele uue ehitamist või siis keskkonnasõbralikumale kütteviisile üleminekut, aitab Kliimaministeerium inimestel teha õhukvaliteeti parandavad valikud, mille boonuseks on ka parem tuleohutus ja energiatõhusus.“

Õhu kvaliteet halveneb külmal ajal just tiheasustusega piirkondades, sest küttesel paiskub õhku tervisele ohtlikke peenosakesi ja muid saasteaineid. Peenosakesed kahjustavad inimese tervist, sest tungivad sügavale hingamisteedesse ja vereringesse ning võivad põhjustada erinevaid haigusi, sh vähki.

Välisõhuseire andmetele tuginedes on välja selgitatud piirkonnad, kus peenosakesi on kütteperioodil õhus lubatust rohkem. Nende piirkondade inimestel avanebki võimalus oma küttekolde riigi toel uuega asendada. Toetuse protsent on seejuures piirkonniti erinev.

50-protsendiline toetusmäär on Tallinna linnaosadest Pirital, Nõmmel, Kesklinnas, Kristiines, Põhja-Tallinnas ja Haaberstis ning teistest linnadest Tartus, Viljandis, Rakveres, Kuressaares, Keilas, Võrus, Türil, Saual, Paides, Tapal, Kärklal, Elvas, Haapsalus, Karksi-Nuias, Kilingi-Nõmmes ja Pärnus.

Taotlusi saavad esitada füüsilised isikud, kes on elamu omanikud või kelle kasuks on seatud hoonestusõigus või korterihoonestusõigus ning kelle majapidamine asub toetuse andmise tingimustes määratud tiheasustuspiirkonnas.

Taotlusi saab hakata esitama KredExi e-toetuse keskkonnas kaudu.

Toetust saab elamu, mille peamiseks kasutusotstarbeks ehitisregistris on määratud üksikelu, ridaelamu, kaksikelu või kahe korteriga elamu.

Ridaelamu sektsioonil, kahe korteriga elamu sektsioonil või kaksikelu sektsioonil peab olema autonoomne küttesüsteem või peavad toetust taotlema kaasomanikud ühiselt.

Toetuse saamiseks peab taotleja elamu olema ehitatud õiguslikul alusel ning kasutusele võetud enne 2010. aasta 1. jaanuari.

Elamu või selle osa soojusvarustuse liigina peab ehitisregistris olema märgitud lokaal- või kohtküte ning energiaallika liigina tahke kütus.

Toetust saab küsida, kui ...

... elamus on vana ahi. Toetuse abil on võimalik ehitada uus ahi, paigaldada uus katel, õhk-vesi-soojuspump, maasoojuspump või liituda kaugküttega.

... elamus on vana katel. Toetuse abil on võimalik paigaldada uus katel, õhk-vesi-soojuspump, maasoojuspump või liituda kaugküttega

Maksimaalne toetussumma ühe elamu kohta on 10 000 eurot, mida hüvitatakse hinnamudeli alusel. Kütteseadmete soetamiseks, paigaldamiseks või ehitamiseks on kehtestatud konkreetne toetussumma, mis ei sõltu tegelikust kulust. Näiteks uue ahju puhul on maksumuseks arvestatud 6400 eurot, millest hüvitatakse olenevalt piirkonnast 50% (3200 eurot) või 70% (4480 eurot). Kui vana ahju ei ehitata ümber, vaid see lammutatakse, siis lammutamist toetus ei kata, vaid selle eest tuleb maksta inimesel endal.

Toetusmeetme kogueelarve on 18,5 miljonit eurot, mida kaasrahastab Euroopa Regionaalarengu Fond. Esimese taotlusvooruga eelarve on 10 miljonit eurot ning taotlemine toimub jooksvalt eelarve ammendumiseni. Selle summa abil on plaanis uuendada kuni 1850 kütteseadet.

Taotlusi hakkab vastu võtma Ettevõtlus ja Innovatsioon sihtasutus, andes vooru avamisest eraldi teada vähemalt 10 tööpäeva enne taotluste vastuvõtu algust, sh veebilehel www.Kredex.ee.

Info taotlemise tingimuste kohta: <https://kredex.ee/et/vaikeelamute-kutteseadme-uuendamise-toetus-ning-eramu@kredex.ee>

Info ühikuhindade kohta: <https://kliimaministeerium.ee/keskkonnakasutus/valisohk/kohtkute>

Lisainfo: Romario Siimer, välisõhu- ja kiirgusosakonna peaspetsialist, romario.siimer@kliimaministeerium.ee

Kõnevurri mängides häälikud lõbusalt selgeks

Maarit Toompuu
Kõnekindlus OÜ

Eestit kummitab paljude spetsialistide puudus ja nii on see ka logopeedidega. Samuti on laste kõneprobleemid kasvutrendis. Seetõttu maadlevad paljud lapsevanemad oma eelkoolialiste laste logopeediliste muredega, kuid iga teraapia puhul on kodune töö lapsega ülioluline. Ja kui kord on logopeedi juures käidud, siis järgmine küsimus tekib kodus – kuidas saada laps teema harjutusi, mis talle nii tüütud ja väsitavad tunduvad.

Just sama probleemi ees seisib ka Maarit, kelle eelkoolialine poeg maadles R-häälikuga. „Kuna minu laps ei olnud nõus logopeedilt saadud häälikuseade harjutusi kodus kaasa teema, pidin leidma mängulise viisi, kuidas last motiveerida,“ rääkis Maarit. Ta kasutas nutikalt ära metallist keerleva kettaga komikarbi, millest sündis Kõnevurri esimene prototüüp. „Sellest sai meie kodus hittmäng ning igapäevase mängimise tulemusena oli kuu ajaga puuduolev häälik lapsel selge,“ lisas Maarit.

Kodusest eduloost ajendatuna asutas Maarit koos kahe teise noore emaga, Jane ja Kailiga sotsiaalse ettevõtte Kõnekindlus, mis asus arendama ja tootma Kõnevurri. See on innovaatiline õppevahend, mis aitab kaasa eelkoolialiste laste kõnearendamisele lõbusa mängu abil.

Kolm noort ema on oma töö, pere ja laste kõrvalt panustanud kogu südame ja oma vahenditega Kõnevurri arendamisse, et iga logopeedilist toetust vajav laps seda saaks. Loomulikult ei tee nad seda ükski, vaid arendamisse on suure panuse andnud ka logopeedid ning paljud teised spetsialistid, sest Kõnevurri peres on liikmeid väga mitmele teemale, vaimsest tervisest seltskonnajuttudeni. Et Kõnevurri kasutada, ei pea olema mingit mu-

Kõnevurr. Foto: Kõnekindlus OÜ

Kõnevurr. Foto: Kõnekindlus OÜ

ret, sest Kõnevurri mänguketastega saab arendada üldiselt lapse sõnavara, eneseanalüüsi, mõista ja suunata oma tundeid ning mõtteid, suhtlemisoskust ning see toetab lapse ja täiskasvanu vahelise usaldusliku suhte kujunemist.

Mõne aastaga on ära tehtud tohutu töö, tänu millele on Kõnevurr jõudnud ligi 300 Eesti lasteaeda ja paljudesse Eesti peredesse, mis teeb tegusatele emadele siiralt rõõmu. Ning seda, et laste kõnearendamine on tõesti vajalik, näitas ka Jõgeva 2022. a kaasava eelarve rahvahääletus, kus enim toetushääli kogus just Kõnevurri kõnearengu komplektide soetamine lasteaedadele.

Lisaks on noorte naiste ettevõtmist tunnustatud mitmeti, viimaste seast võib välja tuua Eesti Disainiauhinnad Bruno nominatsioon ning Eesti Kvaliteediühingu Kvalitee-

kaid uuendusi, et olla veelgi ajakohasema sisuga ning oluliselt kättesaadavam kõigi soovijate jaoks. Lisaks on ees uuele nimele üleminek, kus nende ettevõtte Kõnekindlus saab Lengu. Nimevahetus aitab liikuda Kõnevurri Eestist väljaspoole. Kõikide plaanide teostamiseks lükkasid naised Hooandja platvormil käima kampania, et koguda Kõnevurri arendamiseks uut hoogu ja vahendeid. Hooandja kaudu on kõigil laste haridust ja tulevikku väärtustavatel inimestel ning ettevõtetel võimalus ölg alla panna. Toetussumma on igaihe enda valida, olgu see kasvõi 1 €, sest iga väike panus loeb ja on kokkuvõttes suure mõjuga.

Kõnekindlus hoolib laste haridusest, sest enesekindlad, korralikud ja soravad keelt kõnelevad lapsed on meie tulevikutegijad.

PILTUUDIS

Tapa valla õpilasmaleva noored on juba suve hakul kaunistanud Tamsalu linnaruumi. Sellised taiesed teevad miljöö rõõsamaks ja tuju heaks! Palju tänu!

Kokkuvõte Tapa valla lahtistest meistrivõistlustest jalgpallis

Tapa valla lahtised meistrivõistlused 2023 on lõppenud. Tamsalu staadionil peetud turniiri iseloomustas väga hea sportlik tase, ilus ilm ja mõnus atmosfäär. Turniiri kõrval oli avatud lasteala, kus toimusid lastele erinevad sportlikud võistlused, sai batuudil hüpata ja lasta endale näomaalinguid teha. Kõike seda juhtis päevajuht Kaspar Lood. Teda abistas laste suur sõber Mesikäpp, kes jagas lastele kommi ja kallistusi. Kehakinnituse eest hoolditses Kirsimari söögituba.

Turniiril osales kuus võistkonda. Mängiti 50 x 65 m väljakul, 2 x 5 m väravatega, 6+1 mängijat platsil, iga mängu aeg oli 18 minutit. Kõik võistkonnad mängisid kõigiga läbi ja enim punkte kogunud võistkond võitis.

Kui 2022. aasta meistriks tuli Järva FC, siis seekord võidutses Orina küla, kelle koosseisus oli päris palju eelmise aasta võitja võistkonna mängijaid. Orina võitis neli mängu ja tegi ühe viigi ning kogus 13 punkti.

Talle järgnesid Muuga Musketärid 10 punktiga. Muuga Musketärid osalesid esimest korda ja hõbemedalid kohe ka kaela said.

Eelmisel aastal pronksile tulnud Tamsalu FC Linnuvabriku mehed

Foto: Virumaa Teataja

tegid seda ka seekord. 9 punktiga võeti kolmas koht.

Neljandana lõpetas eelmise aasta teise koha omanik Hulja FC Rahu ning uute tulijatena Rakvere FC Freedom viiendana ja Tapa valla Spordikool kuuendana.

ERIAUHIINNA SAI IGA VÕISTKONNA PARIM MÄNGIJA, TURNIIRI PARIM

VÄRAVAHAHT JA TURNIIRI PARIM MÄNGIJA

Turniiri parim mängija Rene Puhke. Turniiri parim väravavaht Ardi Kender.

Võistkondade parimad mängijad: Orina küla: Ervin Köll
Muuga Musketärid: Erik Andres Raja.

Tamsalu FC Linnuvabrik: Kert

Arviste.

Hulja FC Rahu: Kennert Liblik.
Rakvere FC Freedom: Viktor Sharko.
Tapa valla Spordikool: Karl Johannes Allmere.
Kokkuvõtte tegi ja võistlused korraldas Lenno Kütismaa koostöös Tapa Valla Spordikeskusega ja Tapa Valla Spordikooliga.

10 aastat tagasi muutus Tapa üheks päevaks orienteerumise maailmalinnaks

Alar Teras

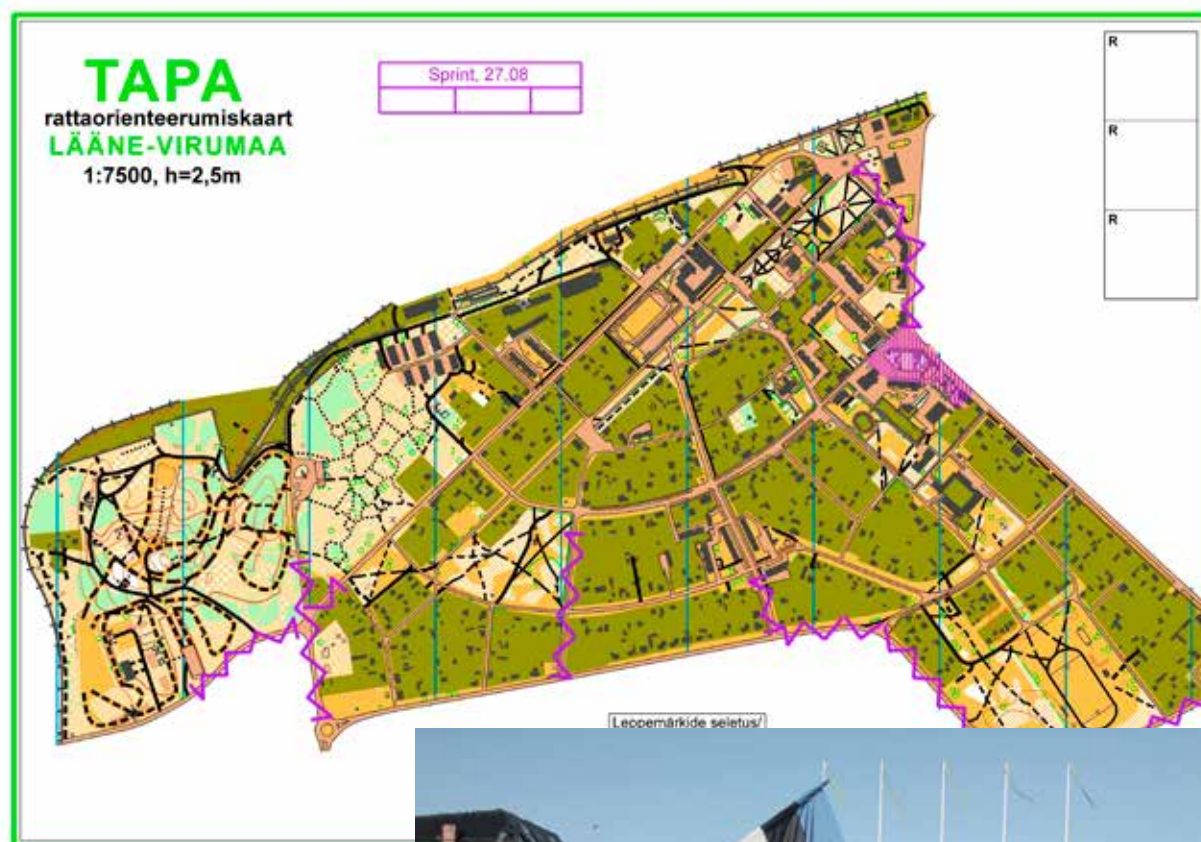
Rakvere Orienteerumisklubi korraldas koostöös Eesti Orienteerumislüuduga 26.–31.08.2013 Lääne-Virumaal ja Järvamaal rattaorienteerumise maailma-meistrivõistlused. Sprindidistantsidel võisteldi 27. augustil 2013 Tapa linnas. Võistluskeskus asus Tapa Gümnaasiumi ja spordikeskuse juures. Võistlusmaastikuks kaardistati tipp-tasemel osa linnast: tänavad, platsid, pargid, tühermaad, Männikumägi. Võistluste eel korrasid vabatahtlikud 2013. aastal Männikumäe territooriumi, koristasid prügi Kuusiku tn asuva endise bensiinijaama territooriumilt ning korrasid Ambla mnt ja raudtee vahelist tühermaad.

Võistlustel osales 300 sportlast 26 riigist. Tapa linna ja ka Tapa valla ajaloo oli see esimene ning siiani ka ainus kord, kus toimusid nii kõrgetasemelised võistlused ja osales nii palju erinevate riikide sportlasi. Kauge- mad koondised tulid USA-st, Aust- raaliast ja Jaapanist. Tapal jagati väl- ja neli komplekti medaleid – lisaks täiskasvanute klassidele ka juuniori- de klassides.

Maailmameistri tiitli võitsid Cecilia Thomasson Rootsist ja Tõnis Erm Eestist. Juunioridest tulid maailmameistriteks Henna Saari- nen Soomest ja Cedric Beill Prantsus- maalt.

Maailmameistrivõistluste Tapale

toomise initsiaatoriteks olid Rakve- re Orienteerumisklubi juhatuse liige Kuno Rooba ja võistluste peakorral- daja Joonas Oja. Võistluste korralda- mise juures olid ametis mitmed praegused ja endised tapakad: Raili Rooba, Jaan Olvet, Tiina Kaukvere ning mitmed vabatahtlikud kohtunikud, sekretariaadi töötajad, ehitajad, val- vurid, ajavõtjad, dopingukontrolli saatjad jt.

AJALUGU

Septembrikuu Tapa ajaloo

Septembrikuu ajaloo uudiste fotol on laulja Artur Rinne, kes elas Tapal alates 1919. aastast ja 1925 aastal lõpetas Tapa Alevi II Algkooli.

13.09.1867 – Sündis Tapa metodisti koguduse asutaja, jutlustaja ja koguduse vanem Karl Kuum (surn 26.12.1932).

23.09.1878 – Sündis Tapa linna- napeana töötanud Tõnis Rähn, linna- nape aastail 1930–1935 (surn 27.07.1944).

11.09.1885 – Sündis Tapa en- dine tuntud apteegiomani Joha- n Pari (surn 26.08.1966).

28.09.1887 – Sündis Tapal koolijuhatajana töötanud luule- taja ja tõlkija Eduard Kansa (surn 1946).

26.09.1891 – Sündis Tapa I linna- nape Ernst Grimm, linna- nape aastail 1927–1929, küüditati Sibe- risse 1941, suri 21.08.1943 Sverd- lovski oblastis.

02.09.1896 – Sündis Tapa Kaitseliidu asutaja ja selle esime- ne pealik Aleksander Nurm (surn 19.02.1942 Irkutskis).

22.09.1904 – Sündis Tapa I Keskkooli joonistus- ja joonestus- õpetaja Ats Jänes, õpetaja aastail 1945–1953 (surn 18.01.1975).

05.09.1906 – Sündis Tapal õpetajana töötanud lastekirjanik Evald Paikre (hukkus 03.08.1944 Alutaguse rindel).

28.09.1906 – Asutati Tapa Eesti Noorsoo Kasvatuse Selts.

25.09.1910 – Sündis Tapal elanud ja koolis käinud laulja Ar- tur Rinne, tuntud Eesti bariton ja rahvalike laulude esitaja (surn 31.01.1984).

15.09.1917 – Sündis Tapal elanud ja koolis käinud Estonia teatri kauaaegne ooperi- ja opere- tist Enno Eesmaa, tenor (surn 02.12.1996).

27.09.1922 – Sündis tuntud kirjamees, kodu-uuri ja muinsus- kaitsja, harrastuskunstnik Helmut Elstrook (surn 15.08.2009).

03.09.1929 – Sündis Tapal elanud harrastuskunstnik, isete- gevusnäitleja ja kipsskulptuuride valmistaja Harri Arnold Viiralt (surn 06.04.2016).

06.09.1934 – Sündis Tapa I Keskkooli eesti keele ja kirjandu- se õpetaja Kalju Kuld, Eesti Koda- nike Komiteede liikumise algataja Tapal 1990. a (surn 29.06.1994).

26.09.1937 – Pandi nurgakivi Tapa Keskkooli hoonele.

29.09.1944 – Sündis Tapal elanud ja õppinud laskesportlane, kolmekordne meeskondlik maa- ilmameister metsesa laskmises – Matti Jõgi. Palju õnne!

13.09.1950 – Tapa auruvedur jaama perroonil saab 71-aastaseks.

26.09.1950 – Loodi Tapa ra- joon (kuni 28.03.1962).

15.09.1964 – Asutati Tapa Autobaasi meeskoor Tarm.

TASUB TEADA

Liikluskorralduse muutmine Tapa linnas ja Loksa-Põdrangu teel

Vallavalitsuse 9. augusti istungil võeti vastu korralduse eelnõu liikluskorralduse muutmiseks Tapa linnas Kooli ja Valgejõe põik tänavatel ning Loksa-Põdrangu teel.

- Piirata Tapa linnas Valgejõe pst sillal raskeveokite liiklust liikluskorraldusega 313 „Veoauto sõidu keeld“, märgile kantav tonnide arv 8 t.

- Rajada Tapa linnas 1. Mai pst ja Kooli tänava ristmikule Kooli tänava ületamiseks jalakäijate ülekäigurada. Liiklust reguleerida liikluskorraldusega 543 ja 544 „Ülekäigurada“ ja teekattemärgistusega 945a „Ülekäigurada“.

- Paigaldada Loksa-Põdrangu teele hoiatusmärgid nr 143 ja 144 „Ohtlikud kurvid“ ja piirata liikluskorraldust keelumärgiga „Suurim kiirus“ 50km/h.

TÄNU

Täna Tapa Valla Hooldekodu juhatajat Ülle Keinastet ja tema juhitud kollektiivi hoole, armastuse ja pühendumise eest, millega nad minu ema Maie Kruusi tema viimastel eluaastatel ümbritsesid, muutes need elamisväärteteks.

Tänutundega Mart Kruus

AutoKäpp OÜ

- autoremont ja hooldus
- summutite remont ja paigaldus
- õlivahetus
- varuosade müük ja tellimine

Väike 17, Tapa
telefon 56503420
e-mail kalleivainen@hotmail.com

ARELO OÜ

Müüme kohaletoimetamise võimalusega

- sõelutud mulda,
- liiva,
- purukruusa,
- killustikku,
- freesasfalti.

Kalluri, multilifti, kopplaaduri, frontlaaduri, greideri jm rasketehnika teenuse osutamine.

Pakume fekaaliveoteenust 10 m³ või 3 m³.

Info tel 5636 0462,
e-mail areloinfo@gmail.com

PRO PLEKITÖÖD OÜ

TEHTAVAD TÖÖD:

- Katuste ehitus
- Fassaaditööd
- Vihmaveesüsteemide paigaldus
- Veeplekkide valmistamine ja paigaldamine
- Renoveerimine ja soojustamine vanad elumajad alates vundamendist kuni kornistni otsani.

MÜÜK:

- Katusepleki- ja fassaadi-pleki müük (parim hind)
- Katuse turvatarvikud (sillad, redelid, lumetõkked)
- Vihmaveesüsteem
- Plekist liistprofiil (veeplekid, kateplekid, korstnamütsid, katuseeluugid jm)

Ülesõidu 8, Tapa. Tel 5556 0167
e-mail pro.plekitoed@gmail.com

TAPA VALLAVOLIKOGU

Ülevaade viimastest volikogu istungitest

Alari Kirt
volikogu esimees

Selles ülevaates püüan anda selgust korraga kahel volikogu istungil toimunud.

Kõigepealt mai, istungi päevakorras oli 9 punkti ja istungi avamisel arutas volikogu, kas jätta punkt 5, mis käsitles „Tapa Vallavolikogu määruse 26.11.2018 nr 41 „Sotsiaalhoolekande seaduse, lastekaitse seaduse, riigilõivuseaduse ja noorsootöö seadusega kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud ülesannete delegerimine“ muutmise“ eelnõud, päevakorrast üldse välja või arutada ning suunata see ettepanekute tegemiseks ja täiendavaks aruteluks juuniku volikogu istungile. Peale jäi viimane mõtte. Seega päevakord kinnitati 9-punktilisena.

Nagu ikka on valla kodulehel olemas istungi protokoll, mis on üsna ammen-dav, ja seepärast peatun ruumi kokkuvõtteks vaid mõnel punktil.

Tapa Vallavolikogu otsuse „Lääne-Viru maakonna kohaturunduse strateegia rakendamise projekti omaosaluse garanteerimine“ eelnõuga andis volikogu garantii kaasrahastamiseks koos teis-

te Lääne-Viru kohalike omavalitsustega 7465 euro ulatuses; arvestatakse järgmiselt: 50% omaosaluse kogusumma jagatakse omavalitsuste vahel võrdselt ning 50% omaosaluse kogusumma jagamisel võetakse aluseks omavalitsusüksuse elanike arvu protsentuaalne suhe maakonna elanike arvu suhtes 01.01.2023 seisuga.

VIROLi üldkoosoleku otsuse alusel on Tapa valla omaosaluse suuruseks 7465 eurot. Projekti tulemus on ühine kohaturundus Lääne-Viru omavalitsustele, mida saaks turundada turismi edendamise eesmärgil.

Tapa Vallavolikogu määruse „Tapa Vallavalitsuse teenistujate palgajuhend“ muutmise vajaduse tingis töötasu alammäära tõus, samuti viite lisamine eelnõusse palgalt makstavate ja kinnipeetavate maksude ja maksete kohta. Samuti muudeti palgavahemikke, mille vajaduse on tinginud üldine hoogne palgatõus Eestis. Infoks nii palju, et Tapa valla valitsuse töötajate palgad on Lääne-Viru omavalitsuses ühed väiksemad ja motiveeriva palgata ei suuda me leida ja hoida häid inimesi tööl.

Tapa Vallavolikogu määruse „Tapa Vallavolikogu määruse 26.11.2018 nr 41

„Sotsiaalhoolekande seaduse, lastekaitse seaduse, riigilõivuseaduse ja noorsootöö seadusega kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud ülesannete delegerimine“ muutmise“ jõustumisega anti vallavalitsusele pädevus volikogu pädevuses olnud küsimustega tegelemine. See on vajalik selleks, et vajadusel saaks valitsus kiiresti reageerida ning vajalikke rakendusakte vastu võtta, nagu näiteks üldhooldustasude tasumise piirmäära kehtestamine.

Juuniku volikogu istung toimus 29. juunil. Kohal oli 21st volikogu liikmetest vaid 14. Päevakord oli kümnepunktiline. Esimene punkt on oluline kõigile maaomanikele. Nimelt muudeti maamaksu määrasid. Riik viis läbi maa korralise hindamise ja selle tulemusel maa maksustamise aluseks olev maa maksumus tõusis oluliselt, kuna viimane hindamine enne seda toimus 2001. aastal. Volikogu aga langetas maamaksu määrasid, et tõus ei oleks võrdeline maa maksumuse kasvuga.

Järgmine väga oluline punkt oli Tapa Vallavolikogu otsuse „Tapa linnas asuvate Paide mnt 79, Paide mnt 83 ja Paide mnt 85 maaüksustele ettevõtlusala rajamine“ eelnõu (algus kell 16.13).

Eesmärk on rajada ettevõtlusala, et nii valla kui kaugemad ettevõtjad saaksid oma tegevust alustada ja selle kaudu lisaväärtust vallale tuua. Rahastusmeede ala arendamiseks on riigi poolt RTK PEEK-toetusmeede, mille II voorus 2024. aasta alguses on plaan vallal osaleda, et saada rahastust taristu (juurdepääsuteede, kommunikatsioonide jm) väljaehitamiseks. Volikogu andis nõusoleku ettevõtlusala rajamiseks.

Tapa Vallavolikogu määruse „Hariduse ja noorsootöö arengukava 2025 muutmise“ eelnõu arutelu. Lähtuvalt Tapa vallavolikogu määruse „Arengukava ja eelarvestrateegia koostamise ja muutmise kord“ § 7 lg 1 vaadatakse valdkondlik arengukava üle kord aastas ning selgitatakse välja arengukava muutmise vajalikkus. Diskussioon oli nii mõnelgi teemal, kuid kõlama jäid kaks hariduse ja noorsootöö arengukava 2025 tegevuskava teemat, mille puhul oli eriarvamusi – Lehtse ja Jäne-da piirkonna koolid ning Vajangu õppekoht. Täpsemalt si-su kohta saab lugeda valla veebist, kui avada kogu see dokument. Suurim muudatus on noorsootöö valdkonna jaoks eraldi tegevuskava loomine ning hariduse tegevuskavast eraldamine.

TAPA VALLAVALITSUS

26.-31. ISTUNGITE OTSUSEID

• Anda ehitisluba teenindusjaam-tanklahoone (ehitisregistri kood 121396289), iseteenindusliku käsipesula (ehitisregistri kood 291673880) ja vedelgaasimahuti (ehitisregistri kood 291673881) püstitamiseks, asukohaga Tapa vald, Tapa linn, Pikk tn 79/Liblika.

• Anda ehitisluba üksik-elamu (ehitisregistri kood 121406066) püstitamiseks, asukohaga Tapa vald, Naiste-välja küla, Kännu.

• Väljastada projekteerimis-tingimused Tapa linnas Side tn 4 kinnistul elamu püstitamise ehitusprojekti koostamiseks vastavalt korralduse lisale.

• Anda kasutusluba päikeseelektrijaamale (ehitisregistri koodiga 291675830) aadressil Tapa vald, Lokuta küla, Aru, kasutamise otstarbel – muu energiatööstuse rajatis.

• Anda mittetulundusühingu-le Tamsalu Muuseumi Sõprade Selts tasuta kasutada ruu-mid üldpinnaga 164,2 m² Tapa vallale kuulavas hoones

aadressil Tapa vald, Tamsalu linn, Kesk tn 2 kuni 30. juu-nini 2024.

• Algatada Tapa linnas asu-vatele Paide mnt 79, Paide mnt 81, Paide mnt 83 ja Pai-de mnt 85 maaüksustele de-tailplaneering ettevõtlusala ra-jamise eesmärgiga.

• Kehtestada sotsiaalhoolekande seaduse § 221 lõikes 2 nimetatud kulude piirmää-raks Tapa vallas 600 (kuus-sada) eurot.

• Võõrandada avaliku enam-pakkumise korras järgmised Tapa vallale kuuluvad korteri-omandid: korteriomand asu-kohaga Lääne-Viru maakond, Tamsalu linn, Säase 8, korter nr 14, mille üldpind on 30,0 m², alghinnaga 1 000,00 (üks tuhat) eurot; korteriomand asukohaga Lääne-Viru maa-kond, Tamsalu linn, Säase 12, korter nr 40, mille üldpind on 47,1 m², alghinnaga 5 000,00 (viis tuhat) eurot; korteri-omand asukohaga Lääne-Vi-ru maakond, Moe küla, Moe Keskus 3, korter nr 8, mille üldpind on 30,4 m², alghin-naga 3 000,00 (kolm tuhat) eurot.

• Anda ehitisluba elamu (ehitisregistri kood 107013918), kuuri (ehitis-registri kood 107013922), kuuri (ehitisregistri kood 107013920) ja käimla (ehi-tisregistri kood 107013923) lammutamiseks, asukohaga Tapa vald, Jäne-da küla, Raud-teeäärse.

• Väljastada projekteerimis-tingimused Tapa linnas Ivas-te tn 25 kinnistul elamu pü-sitamise ehitusprojekti koos-tamiseks.

• Anda ehitisluba puur-kaevu (ehitisregistri kood 221436805) rajamiseks Tapa vallas Jootme külas Allmäe kinnistule.

• Korraldada Tapa vallas Lehtse alevikus Rägavere tee 19 asuva administratiivhoone I korrusel paiknevate ärruu-mide (üldpinnaga 23,3 m²) (edaspidi ruumid) kasutusele andmiseks kirjalik enampak-kumine.

• Anda kasutusluba aad-ressil Tapa vald, Uudeküla, Raudla asuvale individuaal-elamule (ehitisregistri koodiga 108042957) kasutamise ots-

tarbel üksikelamu.

• Anda ehitisluba puur-kaevu (ehitisregistri kood 221436333) rajamiseks Ta-pa vallas Patika külas Kallaku kinnistule.

• Tunnistada korteriomandi Säase tn 12-40, Tamsalu linn, Tapa vald, Lääne-Virumaa (Tartu Maakohtu kinnistus-osa registrios nr 4845331), kirjaliku elektroonilise enam-pakkumise võitjaks Mettro Tehnika OÜ.

• Piirata Tapa linnas Valgejõe pst sillal raskeveokite liiklust liikluskorraldusega 313 „Veoauto sõidu keeld“, märgile kan-tav tonnide arv 8 t.

• Rajada Tapa linnas 1. Mai pst ja Kooli tänava ristmikule Kooli tänava ületamiseks jala-käijate ülekäigurada. Liiklust reguleerida liikluskorralduse-ga 543 ja 544 „Ülekäigurada“ ja teekattemärgistusega 945a „Ülekäigurada“.

• Paigaldada Loksa-Põdran-gu teele hoiatusmärgid nr 143 ja 144 „Ohtlikud kurvid“ ja piirata liikluskorraldust keelumärgiga „Suurim kiirus“ 50km/h.

KUHU MINNA?

TAPA KULTUURIKODA

- 26. augustil kell 11.00-14.00 Kultuurikoja pargis suvelõpu kapitühendus. Kohe on sügis käes ning paras aeg on kapis inventuuri teha! Hea võimalus tulla pakkuma, ära andma, soodsalt müüma oma vana, kuid korralikku kaupa! Mis ühele vana, see teisele uus! Võtke kaasa oma müügistange või laud! Kohamaks 2 m/5 eurot. Eelregistreerimine: info@tapavallakultuur.ee
- 26. augustil kell 12.00, 14.00 ja 16.00 Tapa Kultuurikoja komöödiafilm „Barbie“. Piletid 4/6 eurot Piletimaailmas ja filmi linastumise päeval alates 9.00 kultuurikoja kassas.
- 29. augustil kell 18.00 Tapa Kultuurikoja Ukraina animafilm „Mavka“ (eesti keeles). Piletid 4/6 eurot Piletimaailmas ja kultuurikoja kassas (T-N kell 14-18).
- 30. augustil kell 18.00 Tapa Kultuurikoja Ukraina animafilm „Mavka“ (ukraina keeles).
- 5. septembril kell 16.00 ja 19.00 Tapa Kultuurikoja ajalooline draama „Oppenheimer“. Piletid 4/6 eurot Piletimaailmas ja kultuurikoja kassas T-N kell 14.00-18.00 ja tund enne sündmuse algust.

TAMSALU KULTUURIMAJA

Suveajal avatud E-N 10.00-15.00

Piletimüük: +372 5308 4299

- 5. septembril alustab tegevust laste lauluring! Alates 5. septembrist teispäeviti 5.-7. aastased kell 17.30-18.30 ja 7.-10. aastased kell 16.30-17.30. Juhendaja Brett Uustal. Registreerimine ja info: brett.uustal@gmail.com
- 5. septembril kell 18.00 toimub NEIDUDERÜHMA proovitrenn. Kõik uued huvilised on oodatud! Treener Marge. Lisainfo: marge@hanval.eu
- 7. septembril kell 17.00-18.30 Improteatriringi proovitund kultuurimaja lauluklassis. Juhendaja Rahel Otsa, lisainfo: rahel.otsa@gmail.com
- 9. septembril kell 11.00 konverents „Lubjalinn Tamsalu 125“. Kell 11.00-13.00 Teemakohased ettekanded kultuurimajas. Ettekannete kuulamiseks kultuurimajas vajalik eelregistreerimine: maie.nommik@gmail.com
Kell 14.00-17.00 Tutvumine Kukulossis oleva ekspositsiooni, Tamsalu 100 tamme pargi ja Lubjapargiga asjatundjate juhatusel. Avatakse Lubjapargi Tammesalu infotahvel. Osavõtt kõigile huvilistele vaba.
- 9. septembril kell 10.00 Kergejõustiku perepäev Tamsalu staadionil. Tapa Valla lahtised meistrivõistlused kergejõustikus. Lastele batuut ja sportlikud mängud. Esinevad tantsijad. Üritust korraldavad Tapa Valla Spordikeskus ja Tapa Valla Kultuurikeskus. Kell 16.30 esineb STEFAN. Pilet 10€
- 18. septembril hooaega alustavad tantsurühmad Vallatud Kurvid ja 154R. Uued tantsijad oodatud!
- 21. septembril Porkuni lahingus langenute mälestuspäev. Kell 13.00 mälestusteenistus Loksa kalmistul, kell 14.00 mälestusteenistus Vistla memoriaalil
- 26. septembril kell 18.00 Kultuurimaja sõprade vestlusring. Kõik kultuurimaja sõbrad on oodatud vestlusringi, et rääkida kultuurimaja tegevusest.
- 1. oktoobril Rahvusvahelise Muusikapäeva kontsert. Jälgi reklaami!
- 18. oktoobril kell 19.00 Rakvere Teatri etendus „Ettevaatust õnn“. Pilet 21€, sooduspilet 18€. Müügil Piletimaailmas.
- 28. oktoobril hooaja AVAPIDU
- 31. oktoobril kell 18.00 Halloweeni õhtu lastele

Jälgi meie tegemisi Facebookis ja Instagramis: Tamsalu Kultuurimaja

LEHTSE KULTUURIMAJA

- 3. septembril algab Lehtse Pinks PühaPäevade XXII hooaeg! 1.PPP. Osa-lemad oodatud kõik huvilised: mehed, naised, poisid, tüdrukud. Mäng turniiridena. Registreerimine algab 9.30 ja lõpeb 9.55! Täiskasvanutele osamaks 5 €, õpilastele tasuta.
- 13. septembril kell 13 MEMME-TAADI PANNKOOGIPIKNIK. Tähistame vana vanemate päeva. Ilusa ilmaga õues. Olete oodatud, vanaemad ja vana naised!
- 17. septembril kell 12 LEHTSE KÜLAKILB 1. MÄNG. Algab XXII hooaeg. Mängud kestavad aprillini. Teretulnud uued võistkonnad (kuni 4 liiget). Ootame Teid, nupukad - mälumängus ei ole kaotajaid! OSAVÕTUMAKS täiskasvanutele 5 €, õpilastele tasuta.

17. TAPA LINNA RAHVAJOOKS
TAPA LINNASTAADIONIL 26.08.2023

10:00 REGISTREERIMINE JA NUMBRITE VALJASTAMINE	12:40 2 KM NOORTEJOOKS
12:00 AJAVÕTUTA 180 M TILLUJOOKS	13:00 5,8 KM PÕHIJOOKS
12:10 250 M MINIJOOKS	5,8 KM KÖND
12:20 800 M LASTEJOOKS	14:00 AUTASUSTAMINE

IGALE OSALEJALE SARJIA ETAPI MEDALI

JUHEND JA REGISTREERIMINE
WWW.JOOKSUSARIEE

Logos: TAPA VALD, TAPA VALLA SPORDIKESKUS, N L, Nike, Eesti Paber, Talukartut, Vytautas, akvilē, Sõnumed, LÄÄN-VAHKA OMAKASUTUS-LEHT

KERGEJÕUSTIKU PEREPÄEV
TAPA VALLA LAHTISED MEISTRIVÕISTLUSED KERGEJÕUSTIKUS

9. SEPTEMBRIL KELL 10.00 TAMSALU STAADIONIL

10.00 LASTEJOOKSUD (1.-7.a)
10.30 4- VÕISTLUS (7.a-14.a)
60m, kaugus, pall, 500m
12.30 Algavad ÜKSIKALAD noortele, täiskasvanutele ja veteranidele
Kavas heitealad, jooksud, kaugus

REGISTREERIMINE TOIMUB KOHAPEAL alla 18.a (ka) tasuta
Täiskasvanud 5€ (sisaldab pääsu kontserdile)

KELL 16.30 ESINEB STEFAN
PILET 10€ ALLA 7.A TASUTA

Logos: TAPA VALD, TAPA VALLA SPORDIKESKUS, TAPA VALLA KULTUURIKESKUS, MESI-KAPP, LASTELE BATUUT JA SPORTLIKUD MÄNGUD

KONVERENTS „LUBJALINN TAMSALU 125“
LAUPÄEVAL, 9. SEPTEMBRIL 2023

Kell 11.00-13.00
Ettekanded kultuurimajas:
Tamsalu lubjatööstuse ajaloost ja tänapäevast
Lubjapargi rajamisest,
Pandivere rõngaspae tähendusest Siluri arenguloos ja Eesti maastikus,
Kukulossi paekivimüüride konserveerimisest ja sealse ekspositsiooni loomisest
Ettekannete kuulamiseks kultuurimajas vajalik eelregistreerimine: maie.nommik@gmail.com

Kell 14.00-17.00
Tutvumine Kukulossis oleva ekspositsiooni, Tamsalu 100 tamme pargi ja Lubjapargiga asjatundjate juhatusel. Avatakse Lubjapargi Tammesalu infotahvel
Osavõtt kõigile huvilistele vaba.

TAMSALU KULTUURIMAJA SÕPRADE VESTLUSRING
26. septembril kell 18 kultuurimaja kohvikus

KAS TAHAD TAMSALU KULTUURISÜNDMUSTES KAASA RÄÄKIDA?

ootame sind!

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

14. september alates 10.00
TAMSALU KULTUURIMAJAS
Etteregistreerimine (kell 9-16)
telefonil 5323 2454

*kuivasilmatest
*silmarõhu mõõtmine
*optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20€, prillistjale TASUTA!

GRK

GRK Eesti AS otsib oma tiimi
Teemehaanikuid

OOTAME SINULT:

- Soovid teostada end arenevas rööbasteede ehituse valdkonnas.
- Omad raudtee teemehaanik tase 4 või 5 kutsetunnistust.
- Erialast töökogemust.

ETTEVÕTE PAKUB:

- Motiveerivat töötasu.
- Tööd skandinaavialike väärtustega rahvusvahelises ettevõttes.
- Sinu arenguid toetavaid koolitusi.
- Confido tervisekindlustust.
- Sporditoetust.
- Ametiautot.
- Töötajate soodustusi.

LISAINFO:

Elis Kaurson
+372 520 0502
elis.kaurson@grk.ee

GRK Eesti AS
www.grk.ee

Eestis ligi 10 aastat tegutsenud tee-ehitusettevõtte GRK on välja ehitanud Eesti kaasaja kõige suuremad teedeprojektid ja valitud Transpordiameti poolt 2022. aasta parimaks tee-ehitusettevõtteks.

OSTAN
IGASUGUSEID VANU FOTOSID JA KOOLILÕPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VIILAT
Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

arvutiteenused, müük, hooldus, remont

Keskuse 1-2, Lehtse

E-mail: itivana@itivana.ee Tel: +372 5034227

Korstnapühkija 5560 4046

KUULUTUSED

MÜÜK

• Müüa lõhutud küttepuid alates 30 cm kuni 3 meetrini. Tel 5664 0921

• Müüa küttepinnad ja küttepuud. Tel 5664 6336

• Müüa odavad saetud, lõhutud ja ka 3-meetrised küttepuud kojuveoga. Tel 569 21906

• Müüa saetud ja lõhutud küttepuud kojuveoga, pik- kus ja kogus vastavalt soovile. Tel 5647 6346

• Firma müüb aastaringselt 3-meetrist sang- ja halli lepa küttepuud kliendile koju toomise- ga. Samuti müüme lõhu- tud sang- ja halli lepa ha- lupuud. Halu pikkused vastavalt kliendi soovile. Hinnainfo ja tellimine te- lefonil 504 3326 või 5306 4897.

• Küttepuud Raigust. Igas mõõdus kvaliteet- sed küttepuud. Kohale- toomisega, koormad lao- tud. Tel 5559 0853

• Korstnapühkija Tar- mo. Tel 5664 4440

• Arvutite hooldus, puhas- tus ning arvutialane konsul- tatsioon Tapal ning Tapa val- las. Tel 5664 5638

• Hauaplatside hooldus ja korrashoid. Pakume nii ühe- kordset kui ka hooajalist haua- platsihooldust. Tel 58207337, lisainfo www.kalmistuhool- dus.ee

OST

• Ostame kokku kõiki sõi- dukeid igas seisukorras. Ra- ha kohe kätte, registrist kustu- tamine. Vedu püksiiriga. Tel 5355 5848

• Ostan nõukogudeaegseid erinevaid nõusid, keraami- kat, mänguasju, kujukesi jms. Tel 5356 0761 Liina

• Ostan vene kellasid (ei pea olema töökorras) foto- tehnikat, heliplaate, kasset- te, raamatuid ja muud vana- vara. Tel 5872 5458

• Soovin osta garaaži Tapal või Tamsalus. Tel 5807 6228

• Ostan kõiki Toyota marki sõidukeid igas sei- sukorras! Tel 5896 1576

• Ostan vanarauda, vana- tehnikat, põllumajandus- seadmeid, seisma jäänud au- tosoid. Tel 5802 6399

Ostame aastaringselt heina ja silo!

Kuiva eksportheina ostutingimused
Roodeväljale tarnituna (niiskus alla 15%):

- Proteiin alla 6,00% - 95 eur/t
- Proteiin 6,01% - 7,99% - 100 eur/t
- Proteiin 8,00% - 9,99% - 105 eur/t
- Proteiin 10,00% - 12,00% - 115 eur/t
- Proteiin üle 12% - 120 eur/t

50% makse peale esmast kvaliteedi kontrolli ja lepingu allkirjastamist, ülejäänud 50% 150 päeva jooksul lepingu sõlmimisest. Umbrohu sisaldus ei tohi pakis/ruloonis ületada 10%.

Kaup peab vastama heinale tavapäraselt esitatud nõuetele, mitte sisaldama toksilisi osakesi ega eluskahjureid, värvus loomulik.

Ei ole lubatud ebaloomulikke lõhna ega hallitust.

Niiskusega 15,00%...18,99% ja pruuni värvi heina ostetakse kokku allahindlusega - 12 €/t.

Ladustamise kompensatsioon peale lepingu sõlmimist 0,10€/t/päevas.

Transpordi kompensatsioon heina veole alates 20 kilomeetrist.

Huvi korral ühendust võtta

Marko Vinni +372 5918 1774, e-post: marko.vinni@keveli.ee

Villu Talmel +372 5335 9418, e-post: villu.talmel@goldenfields.ee

Alo Alt +372 5551 3329, e-post: alo.alt@goldenfields.ee

1. Mai pst 18 + TAPA 45106

tel: 5334 0134

e-post: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

- + 24h surnutransport
- + matuste korraldamine
- + kirstud, urnid, plaadid
- + matusetarbed
- + krematooriumi teenused

Teenused

- 24h surnutransport
- külmkamber
- matuste organiseerimine
- krematooriumi teenused
- matusetarvikud
- kalmistutööd
- hauaplatsi hooldus

Aivar Müüri

matuseteenused

+372 5647 7432

Leina 8, Tapa vald, 45109

aivar.myyr.001@mail.ee

www.matmine.ee

Suhtleme nii eesti kui ka vene keeles!

Igal meist on antud aeg, aeg tulla, aeg olla ja minna...

Langetame leinas pea AIVAR TRUUSI Mälestuseks. Sügav kaastunne lähedastele.

Naabrid: Vaike, Jaan, Toomas, Mariina

Mis tulema peab, see tuleb, kellel saab otsa aeg, see läheb, minnes võtab ta lambist tule ja süütab taevase tähe...

Langetame leinas pea TIJU RAAPERI mälestuseks. Sügav kaastunne lähedastele.

MTÜ Tapa Liikumispuudega Inimeste Ühing

SÜNNID

ERWIN BUSH
LUKA ENDEN
SIMON KIMMEL
AMELIA GRIGORJEVA
REVON JÄNES
MAIA GREBENYUK
ROSALYN REINSALU
JOHANNES SHESHENKO

MARTIN KÕIV
NAZAR OSSIITSUK
ELLI VÄSTRIK
ADEELE MIRTEL SCHALANSKI
PAUL-ROBIN LEEMETS
KALJU ELLAM
JASMINE VEBEL

SEPTEMBERI SÜNNIPÄEVALAPSED

MARGARITA KIRSIP (Piisupi) 97
VAIKE ÜLESÖÖ (Tapa) 97
ANNA MIIL (Tamsalu) 94
VALMA-IRENE KESS (Patika) 93
HELJO PALM (Tamsalu) 92
NELLI KNUT (Tapa) 92
VALVE LAURINGSON (Tamsalu) 91
MIHKEL ÕUN (Tamsalu) 91
LIIA KOLLER (Tapa) 90
KHILMA EMANULINA (Tapa) 90

HEMBO VAINJÄRV (Saksi) 85
HELGE ALLESE (Tapa) 85
MADIS TÖNTS (Tamsalu) 85

HEILI BUDRIKAS (Tamsalu) 80
SILVI LIIVSALU (Tapa) 80
LEIDA LALIN (Tapa) 80
HELJU SALUSTE (Jäneda) 80

AARNE MERILA (Vajangu) 75
VEERA PEŠEHODKO (Tamsalu) 75
GENNADI GLAVIN (Tamsalu) 75
REIN VERK (Räsna) 75
HELLE UDEKÜLL (Tamsalu) 75

REIN REINHOLD (Tamsalu) 75
TIIA-TIINA LEST (Jäneda) 75
VALENTINA PUTŠKOVA (Tamsalu) 75
GENRIH AUGERVALD (Kursi) 75
MILVI KOSTOUSOVA (Jootme) 75
ANTS SAARISTE (Tapa) 75
LINDA ARUMÄGI (Tamsalu) 75
AVO ALLA (Tapa) 75
SVETLANA PORMAN (Tapa) 75
LENNA REBANE (Tamsalu) 75

HELI SAAR (Tamsalu) 70
RIHO RINGINEN (Uudeküla) 70
IRINA ROSIN (Vajangu) 70
MAIT KUURA (Tamsalu) 70

HAJA VISNAPUU (Tamsalu) 70
KALEV PÄRG (Tamsalu) 70
OLEV LOOG (Tamsalu) 70
TAMARA ŠUŠPANOVA (Tapa) 70
TIIT NURMELA (Tapa) 70

SIRJE PENDLA (Vajangu) 70
URVE ÕUN (Tamsalu) 70
BORISS BRÖTSOV (Tapa) 70
VLADIMIR PRONIN (Räsna) 70

MÄLESTAME

ILMAR-LEMBIT MAASIK
VELLO VENDLAND
AIVAR TRUUS
ELE NEGUS
KLARA KÖRGE
EMMI MEI
LEMBIT TIIGIMÄE
MARIS MALBERG
REIN KLEITS
LJUBOV GERASSIMOVA
MAIE KRUUS
ANNA PAKHOMOVA
TATJANA ŠIŠKINA
VASILY TSIKALO
EERO REINBERG
HELJU AINSAR
SAADE UUS
ÜLLE KIVISILD

27.02.1947-08.08.2023
27.02.1969-08.08.2023
14.04.1960-05.08.2023
15.02.1949-03.08.2023
10.12.1952-30.07.2023
18.03.1944-23.07.2023
14.07.1931-22.07.2023
25.03.2014-20.07.2023
01.10.1940-18.07.2023
22.03.1951-16.07.2023
26.06.1936-08.07.2023
26.08.1940-08.07.2023
13.07.1946-28.06.2023
10.07.1938-25.06.2023
22.04.1938-17.06.2023
23.09.1926-17.06.2023
11.11.1938-16.06.2023
30.06.1943-12.06.2023

Jõua oma reklaamiga Tapa valla elanikuni

puusipelgas

Ohtlike puude langetamine ja puuhooldustööd

HELISTA MEILE: +372 5341 2575

E-KÜLASTA MEID: puusipelgas.ee

Tapa küttelaos müügil

- puitbrikk
- küttepuid võrgus
- kütteklotsid võrgus
- turbabrikk
- pellet
- liiv, killustik, sõelmed
- transport

AVATUD E-R 9-16.30 väljaspool tööaega kokkuleppel

Tel 3271777, 5693 0613

Õuna 15 Tapa - TAKOM TRANSPORT OÜ

Koos käidud teed ei rohtu, koos oldud aeg ei unune.

Mälestame KAAREL KLAASIMÄED Meie siiras kaastunne Karini perele.

Leili, Üllar, Kaja, Kalev, Katrin, Harri.

Tapa valla ajaleht Sõnumed
Pikk 15, Tapa Vallavalitsus.
Ajalehte saab lugeda www.tapa.ee.

Toimetaja:
Kuido Merits
kuido.merits@tapa.ee

Küljendus, keeletoimetus, tõlge:
MK Meedia OÜ,
info@mkmeedia.ee

Trükk: Printall, info@printall.ee
Kanne: Omniva, info@omniva.ee

Trükiarv 6000. Leht ilmub üks kord kuus (v.a juuli).
Kuulutuste vastuvõtt: Kuido Merits,
kuido.merits@tapa.ee, tel 5425 0499.
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.

Обзор газеты Sõnumed на русском языке

Дни города Тапа подарили всем хорошие эмоции

Куйдо Меритс
Редактор Sõnumed

Прежде всего, можно сказать, что празднование 97-летия города Тапа в этом году оказалось самым многолюдным. Посетителей, несомненно, было гораздо больше, чем жителей города. Только на ночную городскую вечеринку было продано более 550 билетов. Остальные мероприятия были, разумеется, бесплатными, рассчитанными на все целевые группы.

Однако наибольшей удачей Хейли Пихлак, руководитель Центра культуры Тапа, назвала погоду: «Нам ужасно повезло!» Погода стала по-настоящему прекрасной как раз перед традиционным летним концертом Тапского городского оркестра с Сирет Туула, и не испортилась потом.

Как всегда, дни города похожи на сборище горожан, где традиционные мероприятия имеют свое место. Но каждый год появляется что-то новое и удивительное.

На этот раз это были парад и выставка старинных автомобилей Vintage, что уже само по себе было событием. Ариана и группа Power добавили импульс мероприятию, которое рано началось на центральной площади, своим концертом и танцами Tallinn Dancing Rebels. Выбор лучших исторических костюмов также был очень оживленным.

Кажется, самым массовым мероприятием оказался парад Тапа Vintage, и особая благодарность от Хейли Пихлак главному организатору Станиславу Гребенюку и всей его команде.

фотографии: Станислав Гребенюк и Куйдо Меритс

В волостной управе работают новые специалисты

С начала августа в Управе волости Тапа работает новый специалист по культуре и работе с молодежью Элизабет Оргметс. ►

Она родом из Хальяла и ранее несколько лет работала в молодежном центре Хальяла.

Элизабет Оргметс также получила профессиональное образование по работе с молодежью в Таллиннском университете. Ранее она была специалистом по связям с общественностью в Виру-Нигулаской волости.

С 7 августа в самоуправлении Тапа работает новый специалист по социальной опеке Мартин Кесамаа. ◀

Мужчина родом из Кадрина ранее работал специалистом по защите детей и социальной работе. Он окончил Ляэне-Вирумааский колледж прикладных наук по специальности «социальная работа» и получил степень магистра политических наук.

В волости Тапа его областью являются Моэ, Лехтсе, Янеда.

Часы приема: во вторую и четвертую среду каждого месяца в Лехтсе с 9:00 до 12:00 и в Янеда с 13:00 до 16:00. В другое время по договоренности.

Желаем Элизабет и Мартину успехов и сил на новых интересных и ответственных должностях!

Строительные работы в волости в этом году близятся к завершению

Андрус Фрейенталь
Заместитель старейшины волости/руководитель административного отдела

Ремонт уличного освещения в Лехтсе. С целью улучшения уличного освещения поселка и достижения значительной экономии электроэнергии было приведено в порядок уличное освещение поселка Лехтсе. В ходе работ все существующие старые ртутные и натриевые лампы были заменены на современные светодиодные LED-лампы. LED-светильники имеют значительно меньшее энергопотребление, но при этом имеют примерно вдвое боль-

шую светоотдачу. Кроме того, срок службы LED-ламп значительно больше, чем у их предшественников. Лучшее предложение было представлено компанией Тапа Särts OÜ, а стоимость работ после закупки составила 38 712 евро, включая НДС. Работы были завершены в конце июня.

Крыша Дома культуры Тамсалу. В связи с тем, что крыша, отремонтированная несколько десятков лет назад, иногда пропускала воду во время сильных дождей, в прошлом году было принято решение покрыть плоскую часть крыши здания новым укрывным материалом. В прошлом году из-за погодных условий начать работы не удалось. Строительные

работы были завершены в начале июля текущего года, в ходе которых на крышах были установлены утепление и современный укрывной материал SBS, отремонтированы парапеты (кромки плоских крыш). Общая стоимость ремонта кровли Дома культуры составила 165 600 евро с учетом НДС, а строительные работы выполняла компания Katusefirma OÜ.

Ремонт гаража гимназии Тамсалу. Был запланирован ремонт гаража-мастерской школы, в ходе которого в здании были заменены крыша, двери, окна и электропроводка. Наружные стены также были отделаны. Работу выполнила компания Helmar Ehitus OÜ, стоимость согласно тендеру составляет 36 637

евро с учетом НДС. На момент выхода статьи в печать работа еще продолжалась, но к выходу газеты все должно быть готово.

Ремонт помещений школы Янеда. В двух фойе в здании школы Янеда планировалось построить новые бетонные полы. Также был отремонтирован один коридор в здании школы, где были оштукатурены и покрашены стены, отремонтирован пол и установлен новый натяжной потолок. Лучшее предложение было представлено Helmar Ehitus OÜ, а стоимость работ составляет 25 220 евро с учетом НДС. На момент выхода статьи в печать работа еще продолжалась, но к выходу газеты все должно быть готово.

В ожидании встречи со всеми учениками

Мой первый месяц в гимназии Тапа позади. Это было захватывающее и полно сюрпризов. Я поняла, что никакое видение никогда не может быть полностью завершено, потому что оно постоянно меняется, на него влияют новые факторы, встречи и перспективы каждый день, но всегда на фоне более широкого видения - благополучие детей и общества. Мне удалось спокойно вникать в духовную жизнь школы, часто делая это летом в одиночестве. У меня было много трогательных встреч. Каждому есть, что рассказать о школе. Настроены связи с городской библиотекой, Домом культуры и детскими садами. Жители Тапа непосредственны, просты и искренни в общении. Меня хорошо приняли, и я чувствую себя здесь как дома.

Я готовилась к объединению двух школ, подготовила документы. У меня сильная команда поддержки - бывшие коллеги, друзья и профессионалы в области образования. У меня очень хорошее сотрудничество с управой волости, и я чувствую на себе ее заботу. Я искренне благодарна за это. Будь то доброжелательный взгляд, улыбка или желание подумать вместе. Я стараюсь вовлекать разные стороны в каждое важное решение, чтобы школа двигалась в наилучшем направлении, помня о благополучии сообщества и особенно учащихся.

Мне кажется, я собрала отличную команду с возможностями плодотворного сотрудничества, мыслящую в одном направлении, которая вместе со мной будет управлять школой. Я модернизировала структуру управления, думая о новой семье школы Тапа, родившейся 1 сентября. В школе будет руководитель по развитию, который поможет воплотить все хорошие идеи в жизнь. Что-то новое привносит с собой и руководитель сообщества, который, помимо деятельности по интересам, будет связывать родителей, выпускников, библиотеку, музей, музыкальную и художественную школу, культурный центр и детские сады со школой через совместные мероприятия, чтобы школа стала сердцем сообщества, где всем всегда рады.

Катрин Китс
Директор гимназии Тапа

Реализация предложения по инклюзивному бюджету 2023 года

Андрус Фрейенталь
Заместитель старейшины волости/руководитель административного отдела

В этом году на средства из Инклюзивного бюджета

было реализовано строительство детской площадки для детей Ваянгу. Предложение было представлено Эгле Таммелехт совместно с общиной села Ваянгу, и содержание предложения заключалось в установке современных аттрак-

ционов для детей Ваянгу на существующей игровой площадке. Предыдущие аттракционы устарели и были снесены уже несколько лет назад.

Работы выполнены МоТех ОÜ, а цена договора с учетом НДС состав-

ляет 20 000 евро. В качестве срока окончательно завершения и сдачи работ указано 31 августа 2023 года.

Большое спасибо Эгле Таммелехт за хорошее предложение!

Viru Matusebüroo
Бюро похоронных услуг

Тапа, бульвар 1 Мая 12 • тел. 5334 0134
э-почта: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

- Транспортировка умерших 24 ч
- Организация похорон
- Гробы, урны, надгробные плиты
- Похоронные принадлежности
- Все, связанное с похоронами
- Памятники

Похоронные услуги от
АЙВАРА МЮЮРА

Услуги

- Транспорт усопших 24 часа
- Организация похорон
- Услуги крематория
- Кладбищенские работы
- Все необходимое для проведения прощания и захоронения
- обслуживание кладбища

+372 5647 7432
ул. Лейна 8, г. Тапа
aivar.myyr.001@mail.ee
www.matmine.ee

Обслуживание на
эстонском и
русском языке.

Тапа Ehitus

выполняет следующие работы:

- Надзор собственника;
- Реновация зданий;
- Строительство крыш;
- Теплоизоляция наружных стен;
- Фундаментные работы;
- Строительство душевых, бань и сараев;
- Строительство оград;
- Строительство каменных и деревянных террас;
- Внутренние отделочные работы (отделка внутренних помещений, строительство).

Телефон: 5343 7995; электронная почта: info@tapaehitus.eu

Ortopeediakeskus OÜ
ИЗГОТОВЛИВАЕМ

- ♦ Протезы верхних и нижних конечностей
- ♦ Ортезы верхних и нижних конечностей
- ♦ Различные корсеты и бандажи
- ♦ Абдукционные изделия для детей
- ♦ Ортопедическую обувь
- ♦ Ортопедические стельки

ПРЕДЛАГАЕМ СТАНДАРТНЫЕ ИЗДЕЛИЯ

- ♦ Ортезы для верхних и нижних конечностей
- ♦ Различные корсеты и бандажи
- ♦ Ортопедическую обувь
- ♦ Ортопедические стельки
- ♦ Компрессионные изделия (гольфы, чулки и колготки)

ДЛЯ ОБСЛУЖИВАНИЯ НА ЛЬГОТНЫХ УСЛОВИЯХ ПРЕДЪЯВИТЬ
Для получения протеза – справку от врача (семейный, врач-специалист) в бумажном исполнении
Для получения ортезов, в тч ортопедических стелек – справку от врача-специалиста в цифровом исполнении
Для получения ортопедической обуви – справку от врача-специалиста в бумажном исполнении, при повторном заказе справка от семейного врача

ПРИЕМ в 2023 году
ЦЕНТР ЗДОРОВЬЯ ТАПА, Валгейе 14/2, каб. 204(К2-24), с 14.00 до 16.00
12 января, 9 февраля, 9 марта, 13 апреля,
11 мая, 8 июня, в июле в отпуске, 10 августа,
14 сентября, 12 октября, 9 ноября, 14 декабря

Информация по тел. 742 0169
ortopeediakeskus@gmail.com | www.ortopeediakeskus.ee

В ожидании новых открытий...

Теа Вялк
Директор детского сада Тапа Pispõnn

1 сентября подобно хорошему ребенку, о котором говорят, что у него несколько имен. Я узнала из разных источников информа-

цию, что 1 сентября следует называть днем знаний, мудрости и просвещения, но таких названий, наверное, больше. 1 сентября уже много десятилетий является значимым и традиционным днем. Где бы ни начинался образовательный путь, от этого дня ждут большего, чем от дней по-

следующих. Все традиции, которые сопровождают этот день, здесь перечислять не буду, но праздничная церемония открытия и еще более праздничные наряды, цветы и красивые слова, несомненно, являются частью этого дня.

Скоро начнется новый учебный год. Пусть это бу-

дет большое путешествие открытий для всех нас, которое приносит много радости и наслаждений от деятельности. Пусть радость открытий, типичная для Юсике, возникает в нас, когда мы занимаемся своими повседневными делами и обогащаем с их помощью свои знания.

Добро пожаловать 3 сентября на День открытых оранжерей и садов Северной Эстонии!

3 сентября с 11:00 до 17:00 откроют свои двери 24 оранжереи, сады и веранды Северной Эстонии, в рамках мероприятия посетители смогут получить опыт расширения жилого пространства на свежем воздухе, больше узнать о выращивании продуктов питания, а также насладиться местной кухней. Каждый сад, терраса и теплица отличаются друг от друга, а также раскрыва-

ют характер и вид деятельности той семьи или предприятия, которым они принадлежат.

День оранжерей проводится уже в третий раз. В этом году на выбор предлагается 24 интересных места – уникальная коллекция усадебной архитектуры и крестьянских усадеб, романтическая и аутентичная сельская жизнь, искусство и садоводческая практика. Все

это связано с местной едой Северной Эстонии, которую предлагают, готовят и вырачивают на свежем воздухе. Многие места открыты для посетителей не каждый день, и сейчас есть уникальная возможность их посетить.

Собирайтесь вместе и приезжайте в гости – вас ждут открытия Северной Эстонии!

<https://kohaliktoit.arenduskoda.ee/sundmused/>

avatud-triiphoonete-jaaedade-paev-tuleb-таас/

День оранжерей организует Северо-Эстонская Сеть местных производителей продуктов питания.

Дополнительная информация: eha@arenduskoda.ee, тел. 5170214.

Мероприятие проводится при поддержке программы Leader Европейского Союза

Прием заявок на замену старой отопительной печи открывается в сентябре

В районах с повышенным загрязнением воздуха люди смогут заменить или обновить свою старую отопительную печь при государственной поддержке уже в сентябре. Таким образом, можно запросить поддержку Фонда предпринимательства и инноваций (Kredex), например, для строительства новой, менее загрязняющей окружающей среду печи вместо старой печи или для замены ее тепловым насосом, а также для замены старого котла на новый или с тепловым насосом. Вы также можете получить поддержку для подключения вашего дома к цен-

тральному отоплению.

Максимальная сумма субсидии на жилье составляет 10 000 евро, которая возмещается на основе новой модели. На приобретение, установку или строительство отопительного оборудования установлен конкретный размер субсидии, который не зависит от фактической стоимости. Например, в случае с новой духовкой стоимость рассчитывается в размере 6400 евро, из которых возмещается 50% (3200 евро) или 70% (4480 евро) в зависимости от региона. Если старую печь не восстанавливают, а сносят,

то субсидия не покрывает снос, а человек должен заплатить за это сам.

Общий бюджет меры поддержки составляет 18,5 млн евро, которую софинансирует Европейский фонд регионального развития. Бюджет первого раунда заявок составляет 10 миллионов евро, и заявки продолжают поступать до тех пор, пока бюджет не будет исчерпан. На эту сумму планируется обновить до 1850 отопительных приборов.

Заявки принимает Фонд предпринимательства и инноваций, объявляя об открытии тура отдельно не ме-

нее чем за 10 рабочих дней до начала приема заявок, в том числе на сайте www.Kredex.ee.

Информация об условиях подачи заявки - <https://kredex.ee/et/vaikeelamute-kutteelaimte-uuendamisetootus> и eramu@kredex.ee

Информация о ценах за единицу - <https://kliimaministeerium.ee/keskkonnakasutus/valisohk/kohtkute>

Дополнительная информация: Ромарио Сиймер, главный специалист отдела атмосферного воздуха и радиации, romario.siiemer@kliimaministeerium.ee

Обзор об открытом чемпионате по футболу волости Тапа

Завершился открытый чемпионат волости Тапа 2023. Турнир, прошедший на стадионе Тамсалу, отличался очень высоким уровнем спортивного мастерства, прекрасной погодой и приятной атмосферой. Рядом была открытая детская площадка, где дети могли принять участие в различных спортивных соревнованиях, попрыгать на батуте и разбавить лица. Всем этим руководил ведущий Каспар Лоод. Ему помогал большой друг детей Месикяпп, который раздавал детям конфеты и обнимался. Столовая Kirsimari позаботилась о пи-

Фотография: Virumaa Teataja

тании.

В турнире приняли участие шесть команд. Игра проходила на поле 50 x 65 м, с воротами 2 x 5 м, 6+1 игроков на поле, время каждой игры 18 минут. Все команды играли со всеми и победила команда, набравшая наи-

большее количество очков.

В то время как Järva FC стал чемпионом в 2022 году, на этот раз победила Orina küla, в которой участвовало довольно много игроков из прошлой годней команды-победителя. Orina выиграла четыре игры, одну сыграла

вничью и набрала 13 очков.

За ним последовали Muuga Musketeers с 10 очками. Muuga Musketeers участвовали впервые и сразу завоевали серебряные медали.

У мужчин Тамсалу FC Linnuvabrik завоевавших бронзу в прошлом году, это получилось и в этот раз. Третье место заняли с 9 очками.

Занявшая второе место в прошлом году команда Hülja FC Rahu заняла четвертое место, новички Rakvere FC Freedom заняли пятое место, а спортивная школа волости Тапа заняла шестое место.